

23.
A SZLOVÁK NEMZETI TANÁCS 1944. ÉVI 6. SZÁMÚ
RENDELETE A NÉMET ÉS A MAGYAR
NEMZETI KISEBBSÉG OKTATÁSÜGYÉNEK
ÉS ISTENTISZTELETI NYELVÉNEK RENDEZÉSÉRŐL
Pozsony, 1944. szeptember 5. *

A Szlovák Nemzeti Tanács az alábbi törvényerejű rendeletet hozta:

1. §

E törvényerejű rendelet hatályba lépésének napján megszűnik a szlovákiai német és magyar nemzeti kisebbség minden kategóriájú és fokú iskolája, kivéve az 1938. október 6. előtt létesített népiskolákat.

2. §

E törvényerejű rendelet hatályba lépésének napjától tilos német és magyar nyelvű istentiszteleteket tartani az állam által elismert és elfogadott mindazon egyházi testületekben, amelyek ezeket az istentiszteleteket 1938. október 6. után vezették be.

3. §

E törvényerejű rendelet rendelkezéseinek megszegése olyan kihágás, amely hat hónapig terjedő elzárással és 100 000 koronáig terjedő pénzbüntetéssel sújtható.

4. §

Ezt a törvényerejű rendeletet a Szlovák Nemzeti Tanács Oktatási és Népművelési Megbízotti Hivatal a Szlovák Nemzeti Tanács érintett megbízotti hivatalaival közösen hajtja végre.

5. §

Ez a törvényerejű rendelet kihirdetésének napján lép hatályba.

A Szlovák Nemzeti Tanács

* A magyar fordításhoz használt szlovák eredeti irat forrása: Sborník nariadení Slovenskej národnej rady, 1944. 2. 1. Az 1944. augusztus 29-én kiadott szlovákiai felkelés idején kezdte el működését a Szlovák Nemzeti Tanács (SZNT). A parlament funkcióját betöltő testületben két párt – a kommunisták és szociáldemokraták egyesülésével létrejött Szlovák Kommunista Párt és a Demokrata Párt képviselői voltak jelen. A felkelés leverését, illetve a szovjet hadsereg megjelenését követően, 1945. február 21. és 1945. április 21. között az SZNT Kassán, majd Pozsonyban folytatta munkáját. Az 1945. április 21-én megjelent 1945. évi 30. számú SZNT-rendelet értelmében az országos hatályú jogszabályok kivételével Szlovákia területén továbbra is egyedül az SZNT volt hivatott törvényeket, rendeleteket alkotni. Az SZNT kezdettől fogva az első bécsi döntés előtti szlovákiai terület egészére vonatkoztatva hozta meg törvényerejű rendeleteit. Ennek érdekében igyekezett minden olyan változást, amely 1938 és 1945 közt következett be, eleve felszámolni. Ezt tükrözi az 1944. évi 6. számú rendelet. Az SZNT munkájában, jogalkotásában kezdettől fogva jelen volt az etnikai diszkrimináció gyakorlata is. Az 1944. szeptember 27-i rendeletével például az SZNT belügyi megbízotti hivatala minden más körülmény figyelmen kívül hagyásával kizárta a németeket és magyarokat a helyi közigazgatási szervek munkájából. ŠUTAJ:1993, 19–23; ŠUTAJ–MOSNÝ–OLEJNÍK:2002, 23–25; OLEJNÍK:2004, 25–26; GABZDILOVÁ:2004.

24.
A SZLOVÁK NEMZETI TANÁCS ELNÖKSÉGÉNEK
1945. ÉVI 4. SZÁMÚ RENDELETE
A NÉMETEK, MAGYAROK, VALAMINT A SZLOVÁK NEMZET
ÁRULÓI ÉS ELLENSÉGEI MEZŐGAZDASÁGI VAGYONÁNAK
ELKOBZÁSÁRÓL ÉS HALADÉKTALAN SZÉTOSSZTÁSÁRÓL
Kassa, 1945. február 27.*

A Szlovák Nemzeti Tanács Elnöksége az SZNT 1944. évi 1. számú rendeletének 1. §, valamint az SZNT 1944. évi 40. számú rendeletének 1. § alapján a következő rendeletet hozza:

1. §

- (1) Földreform céljából azonnali hatállyal és kárpótlás nélkül elkobzásra kerül a Szlovákia területén található mezőgazdasági vagyon, amely a következő személyek tulajdonában található:
 - a) német nemzetiségű személyek,
 - b) olyan magyar nemzetiségű személyek, akik 1938. november 1-jén nem rendelkeztek csehszlovák állampolgársággal,
 - c) magyar nemzetiségű személyek, amennyiben földbirtokuk nagyobb, mint 50 hektár,
 - d) a szlovák nemzet bármilyen nemzetiségű árulói és ellenségei.
- (2) Az 1. bekezdés alapján nem kerül elkobzásra az olyan mezőgazdasági vagyontárgy, amely azon német nemzetiségű személyek tulajdonában van (a. pont), akik tevékenyen vettek részt az antifasiszta harcokban, amennyiben mezőgazdasági birtokuk nem haladja meg összességében az 50 hektárt.
- (3) Arról, hogy mely személyeket kell német vagy magyar nemzetiségűeknek (az 1. bekezdés a, b, c. pontjai), a szlovák nemzeti árulóinak és ellenségeinek (az 1. bekezdés d. pontja) minősíteni, valamint arról, hogy meg lehet-e adni a kivételt a 2. bekezdés értelmében, a Szlovák Nemzeti Tanács Elnöksége a Mezőgazdasági és Földreformügyi Megbízotti Hivatalának javaslatának alapján dönt, melyet a Belügyi Megbízotti Hivatallal történt megegyezést követően nyújtanak be.
- (4) Az SZNT Elnöksége határozatának 3. bekezdésének értelmében az ilyen személy vagyontárgyát elkobzottak kell minősíteni a hatálybalépés napjával az 1. bekezdés alapján. Ezen határozattal szemben nem lehet fellebbezéssel élni és kizárt a lehetősége annak is, hogy a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróságra panaszt nyújtsanak be.

* A magyar fordításhoz használt eredeti szlovák szöveg forrása: Sberka nariadení Slovenskej národnej rady. 1944. 2. 4. Az SZNT a vonatkozó köztársasági elnöki dekrétum kibocsátását megelőzve, az 1945. évi tavaszi munkálatok kezdetekor, a német és magyar mezőgazdasági fölbirtokok kisajátításával kívánta elindítani a szlovákiai földreform folyamatát. A németek és magyarok kollektív bűnösségének elve és az etnikai megkülönböztetés elve alapján történő fölbirtok-kisajátításnak ez az első szlovákiai jogszabálya. A rendelet hatálya a németek esetében az aktív antifasiszták kivételével valamennyi német földtulajdonra kiterjedt. A magyarok esetében csak az 1938. november 1-je előtt csehszlovák állampolgársággal nem rendelkező fölbirtokosok tulajdonát, illetve az állampolgárságtól függetlenül, az 50 hektárnál nagyobb fölbirtokkal rendelkező magyar földtulajdonosok földjét kobozták el. Ezeket a kritériumokat sem lehet azonban a lojalitás, illetve az államhűség kategóriájának, vagy „a hazaárulás elvének” érvényesítésével azonosítani. A kisajátítási gyakorlatban egyre inkább az etnikai elv vált meghatározóvá. A szlovákiai rendelet alkalmazásában fokozatosan felerősödött az 1945. évi 12. számú köztársasági elnöki dekrétum hatása. Vö. ŠUTAJ:2004, 60–61. A rendeletet az SZNT 1945. augusztus 23-án az 1945. évi 104. számú rendelettel módosította. Az 1946. évi 64. számú SZNT-rendelet pedig valamennyi magyar nemzetiségű földtulajdonosra kiterjesztette a földkisajátítási rendeletet. Vö. a kötet 8, illetve 33. sz. iratával. VADKERTY:2002, 153–161.

- (5) A német vagy magyar nemzetiség megállapításakor elsősorban a családban használt nyelv, vagy 1938. október 6-át követően a német vagy magyar politikai pártban való tagság, illetve az utolsó népszámlálás során bevallott nemzetiség a döntő fontosságú.

2. §

Mezőgazdasági vagyron alatt (1. § 1. bekezdése) a mezőgazdasági ingatlanok összességét kell érteni, mely erdőkből, valamint a hozzájuk tartozó épületekből és berendezésekből áll, továbbá olyan mezőgazdasági vagy erdőgazdasági földterülethez, mezőgazdasági ipari üzemekhez tartozik, melyek az 1. § 1. bekezdésében feltüntetett személyek tulajdonában vannak, valamint az ingóságok (élő és holt vagyontárgyak, melyek a mezőgazdasági és erdőgazdasági gazdaság tulajdonát alkotják) és az összes jogosultság, amely az elkobzott vagyontárggyal vagy részének karbantartásával függ össze.

3. §

- (1) Amennyiben az 1. § alapján elkobzott mezőgazdasági vagyontárgy bérletben (árendában) van, az összes bérleti (árendás) szerződés az elkobzott vagyontárgy zárolásának napjával érvényét veszíti, amit külön rendelet szabályoz.
- (2) Az 1. § alapján elkobzott mezőgazdasági vagyontárgyakhoz kötődő támogatási jogosultságok és kötelezettségek az elkobzás napjával érvényüket veszítik. Rendkívüli esetekben a Szlovák Földalap (4. § 1. bekezdés) az egyházaknak kárpótlást nyújthat.
- (3) Az elkobzott vagyontárgyakhoz kötődő adósságokat és igényeket külön rendelet szabályozza.

4. §

- (1) Az 1. § alapján elkobzott mezőgazdasági vagyontárgyat a Szlovák Földalap kezeli, melyet külön rendelkezés hoz létre.
- (2) Az 1. § alapján elkobzott 50 hektár területet meghaladó összefüggő erdőterületeket az állami kezelésbe kerülnek.

5. §

- (1) A Szlovák Földalap által kezelt mezőgazdasági vagyontárgyakból földtulajdon kerül kiutalásra a következők szerint:
- a) a természetben fizetett mezőgazdasági dolgozónak olyan mértékben, hogy kiegészítve a már meglévő földbirtoka legfeljebb 8 hektár szántó, vagy 12 hektár mezőgazdasági földterület legyen,
 - b) kiscgazda számára olyan mértékben, hogy kiegészítve a már meglévő földterületét összesen legfeljebb 8 hektár szántó, vagy 12 hektár mezőgazdasági földterülete legyen,
 - c) soktagú kiscgazda családnak olyan mértékben, hogy kiegészítve a már meglévő földterületét, összesen legfeljebb 10 hektár szántó, vagy 13 hektár mezőgazdasági földterülete legyen,
 - d) munkásnak, hivatalnoknak, vagy kisvállalkozónak építési célokra, vagy kert telepítésére legföjljebb 0,5 hektár mértékben.
- (2) A földterület kiutalása során (1. bekezdés) figyelembe kell venni a belső telepítés szükségleteit.
- (3) Azokban a járásokban, ahol a magyar nemzetiségű lakosság túlnyomó mértékben van többségben, ahol nincsenek szlovák nemzetiségű igénylők az 1. bekezdés a), b), c) és d) pontjai alapján, az elkobzott földterület a Szlovák Földalap kezelésében marad.
- (4) Az 50 hektárt meg nem haladó erdőterületet erdőgazdasági szövetkezetek, és gazdaságilag gyengébb községek, kivételes esetekben egyének számára kell kiutalni. Ezek a szövetkezetek és közösségek állami felügyelet alá tartoznak.

- (5) Az elkobzott épületek, berendezések, melyek a mezőgazdasági vagy erdőgazdasági vagyontárgyakhoz tartoznak, továbbá a mezőgazdasági ipari üzemek, ültetvények, emlékhelyek, stb., valamint az összes elkobzott ingóságok, amennyiben a Szlovák Földalap határozatáig nem maradnak közcélú állami tulajdonban, tulajdonba lehet őket kiutalni:
 - a) az 1. bekezdés a) – d) pontjaiban feltüntetett egyének (kiutalások hasznélvezői) számára,
 - b) a kiutalt vagyontárgy közös hasznosítása céljából földművesekből kialakított szövetkezetek számára.
- (6) Azt, hogy az 5. bekezdésben feltüntetett elkobzott vagyontárgy egyének számára (a. pont) vagy szövetkezetek számára (b. pont) kerül kiutalásra, a 8. § alapján kell eldönteni.
- (7) Kiutaláskor előnyt élveznek azon személyek, akik a nemzeti felszabadító harcokban érdemeket szereztek, elsősorban a katonák és partizánok, családtagjaik, és örökösök, valamint azok a földművesek, akik háborúban kárt szenvedtek. Ezeket a körülményeket megfelelő módon kell bizonyítani.

6. §

Az 5. § alapján kiutalt birtokot elidegeníteni, bérbe adni vagy megterhelni csakis a Szlovák Földalap előzetes hozzájárulását követően lehet.

7. §

- (1) A földhöz juttatott személy (5. §) köteles a számára kiutalt birtokon megfelelően gazdálkodni.
- (2) Amennyiben nem a jó gazda gondosságával gazdálkodik, a kiutalástól számított 10 éven belül a Szlovák Földalap a helyi és a járási nemzeti bizottság meghallgatását követően a kiutalt birtokot az 5. § alapján más személynek utalhatja ki, akiről feltételezni lehet, hogy azon megfelelően fog gazdálkodni.

8. §

- (1) Abban a helyi nemzeti bizottságban, melynek illetőségi területén az elkobzott birtok található, az 5. § a. bekezdés a), b) c) és d) pontjai alapján jogosult kérelmezők helyi földműves bizottságot hoznak létre, amelynek legföljebb 10 tagja lehet.
- (2) A helyi földműves bizottságok küldöttei ülésükön megalakítják a járási nemzeti bizottság mellett a járási földműves bizottságot, amelynek legföljebb 10 tagja lehet.
- (3) A helyi földműves bizottság kidolgozza a kiutalási tervet az ellenszolgáltatás javaslatával egyetemben (9. §) és azt a járási földműves bizottságnak jóváhagyás céljából előterjeszti.
- (4) A járási földműves bizottság áttanulmányozza a benyújtott kiutalási javaslatokat, és azok alapján dolgozza ki az egész járásra a kiutalási javaslatot és ellenszolgáltatások rendjét. Amennyiben az egyes helyi földműves bizottságok által benyújtott kiutalási javaslatok és ellenszolgáltatások rendje között nincsenek ellentétek, vagy amennyiben közöttük egyezség alakul ki, a járási kiutalási terv és ellenszolgáltatások rendje jogerős.
- (5) A járási földműves bizottság kiutalási tervet az ellenszolgáltatások rendjével egyetemben azonnal meg kell küldeni a Szlovák Nemzeti Tanács Mezőgazdasági és Földreformügyi Megbízotti Hivatalának, amely a kiutalási tervet az ellenszolgáltatások rendjével egyetemben módosíthatja, amennyiben fontos köz- és nemzeti célok lennének veszélyeztetve, vagy amennyiben az 5. § 1. bekezdés a), b), c) és d) pontjai nem lennének betartva.
- (6) Amennyiben a járási földműves bizottság nem képes áthidalni a helyi földműves bizottságok kiutalási tervei, és az ellenszolgáltatások javaslatai közötti ellentéteket, és nem jön létre egyezség, vagy amennyiben ellentét alakul ki a szomszédos járások járási földműves bizottságai

között, a járási földműves bizottság az ügyet előterjeszti a Szlovák Nemzeti Tanács Mezőgazdasági és Földreformügyi Megbízotti Hivatalának.

- (7) A Szlovák Nemzeti Tanács Mezőgazdasági és Földreformügyi Megbízotti Hivatala a járási földműves bizottsághoz segédszerveket küldhet ki, akik segédkeznek a kiutalások technikai megvalósítása során.

9. §

Az ellenszolgáltatásokra tett javaslatokra a határozatokat (8. § 3. bekezdés) a talaj megműveltsége, a hozamok, a birtok területe, és a távolság alapján kell meghozni (trágyázás, vetések, ültetvények), valamint a földhöz juttatott személy vagyoni és családi helyzetére való tekintettel, mégpedig:

- a) a javasolt földterület méretéhez képest megszabott legkisebb éves átlagos termés értékének megfelelően,
- b) a javasolt földterület méretéhez képest az átlagos éves termés legfeljebb kétszeres értékének megfelelően,
- c) ahol az épületek értékét nem térítették megfelelő mértékben, az a) és b) pontokban meghatározott árban, az ellenszolgáltatás meghatározásánál figyelembe kell venni az épületek jelentőségét és értékét is.

10. §

A kiutalt élő és holt eszközökre és egyéb berendezésekért fizetendő ellenszolgáltatást azok általánosan érvényes értékét figyelembe véve kell meghatározni.

11. §

(1) A meghatározott ellenszolgáltatás (9. és 10. §) kifizetésére a következő módokon kerülhet sor:

1. egy összegben, legkésőbb 8 hónappal a kiutalt földterület birtokbavételétől számítva készpénzben, vagy természetben,
2. pénzbeli vagy természetbeli részletfizetéssel, mégpedig a következőképpen:
 - a. a földterületért (9. §) 10 % ellenszolgáltatás és a hozzájuk tartozó járulékokért (10. §) a földterület birtokba történő átvételekor kell fizetni. A helyi földműves bizottság javaslatára, melyet már az ellenszolgáltatások tervében kell benyújtani (8. §), a Szlovák Földalap az első részlet befizetésére legfeljebb 3 év haladékot adhat,
 - b. az ellenszolgáltatás fennmaradó részét a Szlovák Földalap által kidolgozott fizetési terv szerint kell megfizetni, legkésőbb a vagyontárgy birtokba vételétől számított 15 éven belül.
- (2) A kamatok nagyságát törlesztési tervben kell meghatározni (12. § első szakasz). Rendkívüli, valamint szociális esetekben a Szlovák Földalap a földműves bizottságok javaslataira engedélyezheti a kamatmentes törlesztéseket (1. bekezdés 2. pontja).

12. §

A földhöz juttatottak az ellenszolgáltatást a Szlovák Földalapról fizetik az általuk kiadott törlesztési tervet alapján. Ez kerül alkalmazásra az elkobzott vagyontárgyakkal összefüggő adósságok és kötelezettségek kifizetésére, amennyiben ezek jogosultaknak lesznek elismerve és átvételre kerülnek, továbbá a kis- és középgazdák mezőgazdasági vagyontárgyain bekövetkezett háborús károk megtérítésére, valamint a szlovákiai mezőgazdasági termelés fellendítésére.

13. §

(1) A 9. és 10. §-ban meghatározott ellenszolgáltatásban az elkobzással (1. §) és kiutalással (5. §), valamint a telekkönyvi bejegyzésekkel összefüggő összes kiadás és költség benne foglaltatik.

- (2) A kiutalás telekkönyvi bevezetését a Szlovák Földalap saját költségére biztosítja.
(3) Az ezen rendelet alapján végrehajtott vagyoni átruházások illeték- és adómentesek.

14. §

Ezen rendelet 1945. március 1-jén lép hatályba. Végrehajtását a Szlovák Nemzeti Tanács Mezőgazdasági és Földreformügyi Megbízotti Hivatal hajtja végre a Szlovák Nemzeti Tanács Belügyi Megbízotti Hivatalával együttműködve.

A Szlovák Nemzeti Tanács Elnöksége

Dr. Šrobár s. k.

Dr. Husák s. k.
Novomeský s. k.

Styk mérnök s. k.
Ursíny s. k.

25.
**A SZLOVÁK NEMZETI TANÁCS 1945. ÉVI 33. SZÁMÚ
RENDELETE A FASISZTA BŰNÖSÖK, MEGSZÁLLÓK,
AZ ÁRULÓK ÉS KOLLABORÁNSOK MEGBŰNTETÉSÉRŐL
ÉS A NÉPBÍRÓSÁG LÉTESÍTÉSÉRŐL**

Pozsony, 1945. május 15.*

A Szlovák Nemzeti Tanács az alábbi rendeletet hozta:

I RÉSZ

1. §

Fasiszta megszállók

Az a külföldi állampolgár, aki

- a) hozzájárult a Csehszlovák Köztársaság szétveréséhez vagy demokratikus államrendjének megsemmisítéséhez, vagy pedig
- b) részt vett a szlovák nemzet politikai, gazdasági vagy másfajta elnyomásában, főképpen terrorizálta a szlovák népet, vagy más módon volt kárára, a német hadsereg oldalán harcolt a Csehszlovák Köztársaság területén a vörös hadsereg és más szövetséges hadseregek, továbbá a szlovák felkelés vagy a szlovákiai partizánok ellen, vagy pedig gyilkosságot, rablást, gyűjtögetést, zsarolást, besúgást vagy más barbár és erőszakos cselekedetet követett el a náci Németország, illetve Horthy-Magyarország szolgálatában, vagy szlovákiai lakosok külföldre hurcolását rendelte el és segítette elő, vagy pedig más módon vétett a szlovák nemzeti érdekek ellen, bűncselekményéért halálbüntetéssel büntetendő.

* A magyar fordításhoz használt eredeti szlovák szöveg forrása: Sbierka nariadení Slovenskej národnej rady, Ročník 1945. 6. 42-46. A Szlovák Nemzeti Tanács jogszabályalkotó tevékenysége, illetve a köztársasági elnöki dekrétumok formájában megvalósult csehszlovák törvényalkotás az emigrációs időszak utolsó szakaszában gyakorlatilag teljesen különvált egymástól. Ezzel együtt a jogszabályok, köztük „a fasiszta bűnösök, megszállók, az árulók és kollaboránsok megbüntetéséről és a népbíróság létesítéséről” szövegű SZNT-rendelet, illetve a „a náci bűnösök, az árulók és segítők megbüntetéséről, valamint a rendkívüli népbíróságokról” szövegű 1945. évi 16. számú köztársasági elnöki dekrétum (ld. a kötet 9. sz. iratát!) alapelvei jórészt azonosak, illetve igen közel állnak egymáshoz. Így például egyformán súlyosan ítélik meg a megszálló hatóságok képviselőinek és segítőinek tevékenységét, a köztársaság egysége ellen irányuló tevékenységet. A háború alatt elkövetett egyéb bűnök felsorolása jórészt szintén megegyezik, mint ahogy a szlovákiai és csehországi népbírósági hatáskörök kialakítása is alapvetően azonos. Ugyanakkor az SZNT 1945. évi 33. számú rendelete két lényegi ponton különbözött az 1945. 16. számú elnöki dekrétumtól. Elsősorban a szlovákiai történelmi fejlődés sajátosságait – például a szlovák nemzeti felkeléssel szembeni aktív magatartást – figyelembe véve nagy súlyt helyez a külföldi megszállókkal való bármilyen együttműködésnek, illetve a szlovák államot irányító testületek képviselőinek lehető legsúlyosabb megbüntetésére. A legfőbb bűnösök elítélésére a rendelet létrehozta a Nemzeti Bíróság intézményét, amelyről a cseh országrészekben külön elnöki dekrétum rendelkezett. A szlovákiai népbíróságok és a Nemzeti Bíróság ítéletei – bár a rendelet külön nem rendelkezett a magyar nemzetiségű személyek kiemelt büntetéséről – aránytalanul sok magyar személyt érintettek. Az összesen 22 278 bíróság elé állított és 8 962 elítélt szlovákiai személy közül a magyar nemzetiségű perbe fogottak száma 14.264 (64 százalék), a magyar nemzetiségű elítéltek száma pedig 4 946 (55,2 százalék) volt. A szlovákiai Nemzeti Bíróság és a népbíróságok összesen 1 521 németet ítélték el. Ma még nem áll rendelkezésünkre részletes kimutatás a magyar nemzetiségű elítéltekről. A legismertebb halálra ítélt magyar nemzetiségű személy Esterházy János, a Szlovákiai Magyar Párt elnöke volt, akit távollétében a Szlovák Nemzeti Bíróság 1947. szeptember 16-án ítélt halálra. Ítéletét Klement Gottwald köztársasági elnök 1949-ben életfogytiglani börtönbüntetésre változtatta. ŠUTAJ–MOSNÝ–OLEJNÍK:2002, 64–66; JANICS:1979:279–302; MOLNÁR:1997.220–232.

2. § Hazai árulók

Az a csehszlovák állampolgár, aki tevékenységével, nevezetesen a szlovák kormány, illetve parlament tagjaként, vagy kiemelt politikai vagy gazdasági tényezőként, német, magyar vagy szlovák fasiszta szervezetek képviselőjeként, illetve elkötelezett tagjaként

- a) hozzájárult a Csehszlovák Köztársaság szétveréséhez vagy demokratikus rendjének felszámolásához, vagy a fasiszta rendszer bevezetéséhez, nevezetesen aki ezzel a céllal kezdeményező vagy kiemelkedő tevékenységet folytatott 1938. október 6. és 1939. március 14. érdekében, s főleg aki közvetlen tárgyalások részeseként és más módon hozzájárult a szlovák állam Németország védnöksége alatt történő megalakulásához, vagy pedig
- b) jelentős mértékben támogatta a náci Németország vagy Horthy-Magyarország katonai, politikai vagy gazdasági érdekeit, hátráltatta a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége és szövetségesei háborús törekvéseit, vagy kárára volt a szlovák nemzetnek, a szabadságért küzdő hazai demokratikus és antifasiszta szervezeteknek vagy csoportoknak, vagy pedig
- c) bármilyen módon hozzájárult a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége és szövetségesei elleni hadüzenethez és hadviseléshez, jelentős szerepet vállalva ezekben, vagy fellépésével, nevezetesen erőszakos vagy egyéb káros megnyilvánulásaival bemocskolta a szlovák nemzet becsületét, vagy pedig
- d) aki nyilvánosan propagálta, védelmébe vette vagy jóváhagyta a fasiszta megszállók, illetve a hazai árulók tevékenységét és eszméit, nyilvánosan gyalázta a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetségét, illetve szövetségeseit, továbbá államrendjüket és hadseregüket, bűncselekményéért halálbüntetéssel büntetendő.

3. § Kollaboránsok

- a) Aki bármilyen módon elősegítette a fasiszta megszállók vagy a hazai árulók tevékenységét, s a német hadviselés segítségének szándékával együttműködött velük, vagy hátráltatta a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége és szövetségesei háborús törekvéseit, valamint a szlovák nemzet felszabadító harcát, vagy pedig
- b) aki elrendelte, szervezte és lelkes részvételével támogatta a demokrata és antifasiszta személyek és szervezetek politikai tevékenységükért való üldözését, aki faji, nemzeti, vallási vagy politikai hovatartozásáért és antifasiszta meggyőződéséért bárkinek jogsérelmet okozott, vagy aki elrendelte és lelkes részvételével támogatta, hogy szlovákokat külföldre, koncentrációs táborokba vagy a német hadviselés érdekében végzett munkára hurcoljanak, vagy pedig
- c) aki fasiszta szervezetek tagjaként vagy politikai befolyás igénybevételével más állampolgárok rovására szerzett vagyont, vagy a német vagy magyar megszállókkal vagy a hazai árulókkal együttműködve vagy a háborús viszonyok kihasználásával aránytalanul meggazdagodott, vagy pedig
- d) aki a közélet, továbbá a politikai, gazdasági vagy kulturális élet jelentős tényezőjeként a megszállókat vagy a fasiszta rendszert szolgálta, azzal a céllal, hogy elősegítse annak építését, fennmaradását, illetve a szlovák nemzet szenvedéseinek meghosszabbítását, vagy pedig
- e) aki a kollaboránsok [az a) – d) pontok] tevékenységét nyilvánosan propagálta és jóváhagyta, 30 évig terjedő szabadságvesztéssel, súlyosbító körülmények esetén halálbüntetéssel büntetendő.

4. § A felkelés elárulása

- a) Aki bármilyen módon akadályozta a szlovák nemzetnek az árulókkal vagy a megszállókkal szembeni, illetve a szabadságért és a Csehszlovák Köztársaság felújításáért folytatott harcát, főleg aki akadályozta a nemzeti felkelés előkészítését vagy a katonai egységek felkelésben való részvételét, vagy pedig
- b) aki bármilyen módon részt vett a fasiszta megszállóknak vagy a hazai árulóknak a szlovák nemzeti felkelés elnyomására vagy a partizán hadviselés lehetetlenné tételére irányuló igyekezetében, vagy aki kivette részét a felkelés vagy a partizán hadviselés résztvevőinek üldöztetéséből, egyéb módon nyújtott segítséget a megszálló hadseregeknek vagy szervezeteknek,
- c) aki ilyen áruló tevékenységet propagált, nyilvánosan védelmébe vett vagy jóváhagyott, halálbüntetéssel büntetendő.

5. § Bűnrészesek a fasiszta rendszerben

Aki helyi viszonylatban alapítója, szervezője vagy propagálója volt a Hlinka Szlovák Néppártjának és a Hlinka-gárdának vagy más fasiszta szervezeteknek, és tevékenységét a fasiszta rendszer szellemében fejtette ki, aki a fasiszta eszmék, a náci Németországgal való együttműködés, valamint a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége és szövetségesei elleni háború elkötelezett propagálójának számított, s aki mint a Csehszlovák Köztársaság demokratikus rendszerének ellensége fejtett ki politikai tevékenységet, vagy kivette részét az antidemokratikus, antikommunista, illetve fajüldöző megmozdulásokból és uszításból, aki saját politikai helyzetét kihasználva más állampolgárok rovására gazdagodott meg, aki a szlovák nemzet szabadságáért vívott harcban vagy a háború során bármilyen módon vétett a szövetséges Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetségével és más szövetségekkel szemben, vagy aki polgártársait elnyomta, legfőképpen a német katonai érdekek szolgálatában végzendő munkákra kényszerítette, vagy más módon okozott kárt életükben vagy vagyonukban, aki a településeken felelős a lakosságon esett, s a megszállók és árulók okozta sérelmekért – amennyiben e tevékenysége az 1–4. § alapján nem büntetendő –, munkaszolgálatos alakulatokba történő, legfeljebb 2 év időtartamra kiterjedő besorolással, illetve állampolgári jogainak 2–15 évig terjedő felfüggesztésével, vagy csupán nyilvános megrovással büntetendő.

6. § A büntetés csökkentése

Amennyiben az elkövető későbbi, elsősorban a felkelésben való tevékenységével jelentősebb mértékben részt vállalt az antifasiszta harcokban vagy a szlovák életek megmentésében, a halálbüntetés legfeljebb 30 évig terjedő szabadságvesztésre változtatható, vagy, rendkívüli esetekben, a mellékbüntetések fő büntetési tételekké minősíthetők, adott esetben az elkövető szabadságra is helyezhető.

7. § A jogok elvesztése

Elmarasztaló ítéletében a bíróság – a nyilvános megrovás esetének kivételével – egyidejűleg megfosztja az elítéltet állampolgári jogaitól.

8. § A büntetés végrehajtása

- (1) Az elítélt a szabadságvesztés idejét fegyházban, adott esetben büntetése egy részét vagy teljes egészét e céllal létesítendő különleges munkaszolgálatos alakulatokban tölti le.
- (2) Az elítélt teljes vagyონát vagy annak egy részét a bíróság az állam javára elkobozza, kivéve az 5. § értelmében hozott ítéleteket.

II. RÉSZ

9. § Népbíróságok

Az e rendelet szerinti bűncselekmények megbüntetésére Szlovákia területén a következő népbíróságok jönnek létre:

- a) Nemzeti Bíróság pozsonyi székhellyel,
- b) járási népbíróságok a járási székhelyeken,
- c) helyi népbíróságok minden községben.

10. § Eljárás lefolytatása a népbíróságok előtt

- (1) A népbíróság nem folytathat eljárást a vádlott távollétében.
- (2) A népbíróságnál minden állampolgár, hivatal vagy közbiztonsági szerv tehet büntető-feljelentést. Az eljárás folytatására illetékes vádló megvizsgálja a büntető-feljelentést, s amennyiben úgy ítéli meg, hogy az eljárást el kell utasítania, ez irányú javaslatát beterjeszti a népbíróságnak, amely ez ügyben határozatot hoz, ellenkező esetben 8 napon belül vádiratot nyújt be a népbíróság elnökének.
- (3) A büntetőeljárás megindítását követő őrizetbe vételről a népbíróság határoz.
- (4) A vizsgálati fogságban letöltött időt teljes egészében bele kell számítani a kiszabott szabadságvesztés időtartamába.
- (5) A vádirattal szembeni ellenvetésnek helye nincs.
- (6) Gyorsított eljárás esetében a főtárgyalás megindítására a vádiratnak a népbíróság elnökéhez történt benyújtását követő 14 napon belül kell sort keríteni.
- (7) Az ítéletet közvetlenül a főtárgyalást követően kell meghozni és kihirdetni. Az ítéletet „A közvélemény és a szlovák nemzet nevében” kell kihirdetni.
- (8) A népbíróságok határozatai ellen fellebbezésnek helye nincs.

11. § Nemzeti Bíróság

Nemzeti Bíróság létesítésére egész Szlovákia területére kiterjedő hatáskörrel Pozsonyban kerül sor.

12. §

A Nemzeti Bíróság hatáskörébe tartozik az e rendeletben felsorolt bűncselekményekről való határozathozatal

- a) a Szlovák Köztársaság volt elnökével,
- b) az 1939. március 14-t követő szlovák kormányok tagjaival,
- c) 1939. március 14-t követően a Szlovák Köztársaság Nemzetgyűlésének képviselőivel,
- d) 1939. március 14-t követően az Államtanács tagjaival,
- e) 1939. március 14-t követően a Hlinka-gárda, illetve a Hlinka-ifjúság Főparancsnokságának tagjaival, s azok tisztjeivel,
- f) az 1939. március 14-t követő propaganda vezetőjével,
- g) az 1939. március 14-t követő követekkel és a felhatalmazott miniszterekkel,
- h) a különböző nemzeti csoportok vezetőivel és képviselőikkel,
- i) a fajüldöző tevékenység szolgálatában álló vezető tisztségviselőkkel,
- j) az Állambiztonsági Központ elöljárójával,
- k) a Legfelsőbb Bíróság Felülvizsgálati Tanácsának tagjaival, a melléjük kirendelt közvádlnóval,
- l) illetve a Szlovák Nemzeti Tanács Elnöksége által a Nemzeti Bíróság hatáskörébe utalt személyekkel szemben.

13. §

- (1) A Nemzeti Bíróság 7 tagú tanácsban hozza meg határozatát, amely az elnökből és 6 ülnökből tevődik össze.
- (2) A tanács elnökének és helyettesének hivatásos bírónak kell lennie. Őket a Szlovák Nemzeti Tanács Elnöksége nevezi ki és hívja vissza.
- (3) Az ülnököket a Szlovák Nemzeti Tanács Elnöksége nevezi ki és hívja vissza.

14. §

A Nemzeti Bíróság tanácsának ülnökévé (helyettesévé) csak olyan személyt lehet kinevezni, aki:

- a) betöltötte a 21. életévét,
- b) tud írni és olvasni,
- c) a Csehszlovák Köztársaság állampolgára,
- d) erkölcsileg sértetlen és politikailag feddhetetlen.

15. §

- (1) A vádat a Népbíróság előtt a vádló képviseli.
- (2) A vádlót és helyettesét a Szlovák Nemzeti Tanács Elnöksége nevezi ki és hívja vissza.
- (3) A vádló tevékenysége során a Szlovák Nemzeti Tanács Elnökségének tartozik felelőséggel.

16. §

A vádlott a Nemzeti Bíróság előtt a Szlovák Nemzeti Tanács Igazságügyi Megbízotti Testülete által összeállított ügyvédek névjegyzéke alapján védőügyvédet választhat magának.

17. §

A bíróság szavazattöbbséggel hozza meg ítéletét. Először az ülnökök szavaznak, utánuk szavaz az elnök.

18. §

A főtárgyalásról vezetett jegyzőkönyvet a tanács összes tagja, valamint a jegyzőkönyvvezető látja el kézjegyével.

19. §

- (1) A bíróság, amennyiben a vádlottat halálbüntetésre ítélte, a vádló meghallgatását követően azon nyomban határoz arról, hogy az elítéltet kegyelemre javasolja-e, vagy sem. Amennyiben a bíróság a kegyelemben részesítést javasolja, azon nyomban benyújtja az ehhez szükséges iratanyagot a saját és a vádló javaslatával együtt a Szlovák Nemzeti Tanács Elnökségéhez. Az iratanyaghoz mellékelni kell a kegyelmi kérvényt is, melyet az elítélt, vagy az ő javára valaki más nyújtott be.
- (2) Amennyiben a bíróság nem javasolja kegyelemben részesíteni az elítéltet, vagy ugyan javaslatot tesz rá, de annak megadására nem kerül sor, a halálbüntetés végrehajtásra kerül.

20. §

A Nemzeti Bíróság által hozott jogerős ítéleteket az illetékes állami képviseleti szerv hajtja végre.

21. §

A járási népbíróságok

Járási népbíróság létesítésére – a járás területére kiterjedő hatállyal – a járási székhelyen kerül sor.

22. §

A járási népbíróság hatáskörébe tartozik az összes, e rendelet szerinti bűncselekmény, kivéve a Nemzeti Bíróság kizárólagos hatáskörébe tartozókat, illetve azokat, melyeket a Szlovák Nemzeti Tanács Elnöksége kivett a járási népbíróságok hatásköréből s a Nemzeti Bíróság hatáskörébe utalt.

23. §

- (1) A járási népbíróság 5 tagú tanácsban hozza meg döntését, amely az elnökből és 4 ülnökből tevődik össze.
- (2) A tanács elnökének és helyettesének hivatásos bírónak kell lennie. Őket a Szlovák Nemzeti Tanács Igazságügyi Megbízotti Testülete nevezi ki és hívja vissza, amennyiben lehetséges, az illetékes járási nemzeti bizottság javaslatára.
- (3) Az ülnököket az illetékes járási nemzeti bizottság nevezi ki.

24. §

- (1) A vádat a járási népbíróság előtt a vádló képviseli.
- (2) A vádlót és helyettesét – az illetékes járási népbíróság javaslatára – a Szlovák Nemzeti Tanács Igazságügyi Megbízotti Testülete nevezi ki és hívja vissza a jogvégezett személyek soraiból.
- (3) A vádló tevékenysége során a Szlovák Nemzeti Tanács Elnökségének tartozik felelőséggel

25. §

A 14., valamint a 16–20. § rendelkezései a járási népbíróóságok számára is érvényesek.

26. §

A helyi népbíróóság

Helyi népbíróóság létesítésére – a politikai község vonzáskörzetére kiterjedő hatállyal – a helyi nemzeti bizottság székhelyén kerül sor.

27. §

A helyi népbíróóság hatáskörébe az e rendelet 5. §-ában említett bűncselekmények tartoznak.

28. §

- (1) A helyi népbíróóság 5 – 11 tagú tanácsban hozza meg döntését, amely az elnökből és 4 – 10 ülnökből tevődik össze.
- (2) Az elnököt és a vádlót a járási nemzeti bizottság nevezi ki és hívja vissza.
- (3) A helyi népbíróóságok ülnökeit a járási nemzeti bizottság nevezi ki és hívja vissza a helyi nemzeti bizottság javaslata alapján.
- (4) A 14. § rendelkezései a helyi népbíróóságokra is vonatkoznak.

29. §

A helyi népbíróóság által kiszabott büntetés végrehajtását az illetékes járási népbíróóság vádlója felügyeli.

30. §

A vádlott a helyi népbíróóság előtt védőt választhat magának, aki viszont nem lehet ügyvéd vagy bíró.

31. §

A Nemzeti Bíróság számára a Legfelső Bíróság, a járási népbíróóság számára az illetékes járásbíróóság, a helyi népbíróóságok számára a helyi nemzeti bizottság hivatala, továbbá a Nemzeti Bizottság vádlója számára a Főügyészség, a járásbíróóság vádlója számára az illetékes járásbíróóság, a helyi vádló számára pedig a helyi nemzeti bizottság hivatala biztosítja az adminisztratív teendők ellátását.

32. §

A népbíróóságok létesítésével és feladatainak ellátásával kapcsolatos kiadásokat az állam fedezi a Szlovák Nemzeti Tanács Elnökségének költségvetési keretéből.

33. §

E rendelet azonnali hatállyal lép életbe, egy évig marad érvényben, s végrehajtásáért a Szlovák Nemzeti Tanács Elnöksége a Megbízottak Testületével közösen felel.

Šmidke s. k.

Dr. Lettrich s. k.

26.
A SZLOVÁK NEMZETI TANÁCS 1945. ÉVI 44. SZÁMÚ
RENDELETE AZ ÁLLAMI- ÉS KÖZALKALMAZOTTAK
SZOLGÁLATI VISZONYÁNAK RENDEZÉSÉRŐL

Pozsony, 1945. május 25.*

A Szlovák Nemzeti Tanács a következő rendeletet hozta:

1. §

- (1) Állami alkalmazottnak minősülnek e rendelet alapján – a hivatásos katonák kivételével – a rendes vagy szerződéses állami alkalmazottak, az állami tulajdonban vagy állami kezelésben levő vállalatok és alapok alkalmazottai.
- (2) Közalkalmazottak e rendelet értelmében a következők:
 - a) a közigazgatási feladatokat ellátó testületek, név szerint a nemzeti bizottságok és a társadalombiztosítási intézmények alkalmazottai,
 - b) az a) pont alatt feltüntetett jogi személyek tulajdonában vagy kezelésében lévő hivatalok, vállalatok, alapok és intézmények alkalmazottai,
 - c) a közpénzekkel gazdálkodó hivatalok, vállalatok, alapok és intézmények alkalmazottai, és
 - d) a rendszeres fizetésben részesülő közéleti tényezők, akik rendszeres fizetésben részesülnek, amit az állam, vagy az a) pontban felsorolt szervezetek fedeznek.

2. §

A német és a magyar nemzetiségű alkalmazottak

- (1) A német vagy magyar nemzetiségű állami és közalkalmazottakat – a szolgálati viszonyukból származó bármiféle igény nélkül – szolgálatukból elbocsátják.
- (2) A kiszolgált német vagy magyar nemzetiségű állami-, vagy közalkalmazottak, és az utánuk ellátásban részesülő hozzátartozóik, 1945. május 31-i hatállyal elveszítik nyugdíjjogosultságukat és szociális járulékaikat.
- (3) A nemzetiség megállapításánál a származás, a családi érintkezésben használt nyelv, illetőleg az a mérvadó, hogy az illető 1938. október 6-a után milyen nemzetiséghez tartozónak vallotta magát.
- (4) Indokolt esetekben, amennyiben olyan személyről van szó, aki mindig a demokratikus és antifasiszta irányt vallotta magáénak, vagy részt vett a németek és az árulók elleni harcban, a Szlovák Nemzeti Tanács illetékes megbízotti testülete kivételt tehet.

* A magyar fordításhoz használt eredeti szlovák szöveg forrása: Sbíerka nariadení Slovenskej národnej rady 1945. 9. 55-63. A szlovákiai német és magyar nemzetiségű személyekkel, közösségekkel szemben, a kollektív bűnösség és az etnikai megkülönböztetés alapján kiadott jogfosztó intézkedések, eljárások száma a kassai kormányprogram elfogadása, illetve a csehszlovák közigazgatás újraindítása után napról napra nőtt. A német és magyar lakta településeken a közigazgatási bizottságok, illetve komisszárok tiltották, vagy korlátozták a német és a magyar nyelv nyilvános használatát. Pozsonyban, miután a városi nemzeti bizottság 1945. június 8-án magyarok és németek nyilvános megjelölésről határozatot fogadott el, elkezdődött a magyar nemzetiségűek lakásainak lefoglalása és a magyarok ligetfalui internálótáborba küldése. Kassán és más dél-szlovákiai városokban szintén gyakran került sor a magyar nemzetiségű személyek nyilvános megszegényítésére, internálására és lakásaik lefoglalására. Az SZNT 1945. májusában határozatot fogadott el, amellyel megtiltotta a magyarok tagságát a szlovákiai politikai pártokban. Az 1945. évi 44. számú SZNT rendelet a német és magyar állami és közalkalmazottak elbocsátásáról, illetményeik, járandóságuk folyósításának leállításáról szóló rendelet a diszkriminatív jogszabályok egyik iskolapéldája. JANICS:1979:136-137; ŠUTAJ-MOSNÝ-OLEJNÍK:2002, 58.

- (5) Amennyiben a hivatal vagy vállalat rendes működése megköveteli, hogy a német vagy magyar nemzetiségű alkalmazott ideiglenesen addigi helyén maradjon, a hivatal előjárója ezt legfőbb 60 napig terjedően engedélyezheti, de erről azonnal jelentést kell előterjesztenie a Szlovák Nemzeti Tanács illetékes megbízotti testületének. A megbízotti testület határozatáig az alkalmazott a helyén maradhat.

3. §

Érvénytelen fasiszta intézkedések

- (1) Érvénytelenek a fasiszta kormány vagy az annak szervei által a fizetési előirányzatok alapján végrehajtott engedmények (pl. a várakozási időszak csökkentése vagy elengedése, a belépési vizsga elengedése, az előírt előzetes végzettség elengedése, az alacsonyabb szolgálati osztályban vagy más munkáltatónál eltöltött szolgálat beszámítása), miként az előléptetések is, egy előléptetést s eggyel magasabb fizetési osztályba kerülést kivéve, amennyiben erre az előléptetésre minden kedvezmény nélkül, 1944. augusztus 29-ét megelőzően került sor, olyan alkalmazott esetén, aki 1938. szeptember 29-éig lépett munkaviszonyba.
- (2) Nem minősül előléptetésnek a rendelkezés 1. bekezdése értelmében a próbaidős alkalmazott véglegesítése, a kiegészítő alkalmazott alkalmazotti jogviszonyba történő sorolása (1927. évi 114. számú kormányrendelet), a részmunkaidős postai segédmunkaerő teljes munkaidőssé minősítése (1927. évi 17. számú kormányrendelet), illetve a postai segédmunkaerő szállítási hivatalnökká történő átsorolása, valamint az alkalmazottnak csupán egyetlen fizetési osztállyal magasabb osztályba történő sorolása (1926. évi 113. számú kormányrendelet 23. §, Fiz. törv. 27. §, 1927. évi 15. számú kormányrendelet 29. §, és a 1927. évi 16. számú kormányrendelet 21. §). Minden ilyen esetben az 1. bekezdésben említett előléptetés alatt csak az ott említett két fizetési osztály elérését kell érteni.
- (3) Az alkalmazott olyan szolgálati fizetésre jogosult, melyet az automatikus előrelépésével ért volna el abban a fizetési besorolásban, melybe az 1. és 2. bekezdés alapján tartozik.

4. §

Az eddigi igazoló eljárások érvényessége

- (1) Az igazoló bizottságok határozatai, melyeket a Szlovák Nemzeti Tanács Meghatalmazotti Testület Elnökségének 1945. április 3-i 3. számú rendelkezése értelmében kerültek meghozatalra, a Szlovák Nemzeti Tanács Elnökségének döntése nélkül az illetékes megbízott jóváhagyása mellett érvényesek. A megbízottnak azonban, amennyiben a 9. § 3. bekezdésének b) pontja alapján meghozott határozatról van szó, ismételten határoznia kell a 9. § 5. bekezdése alapján.
- (2) A Szlovák Nemzeti Tanács Meghatalmazotti Testület Elnökségének 3. számú rendelete megsemmisítésre kerül.

5. §

Intézkedések az igazoló eljárások előtt

- (1) Azok a nem német vagy magyar nemzetiségű állami és közalkalmazottak, akik valamelyik fasiszta kormány vagy annak valamely szerve kötelékében teljesítettek szolgálatot (a továbbiakban: alkalmazottak) – amennyiben nem estek igazoló eljárás alá a Szlovák Nemzeti Tanács Meghatalmazotti Testület Elnökségének 1945. április 16-i, 3. sz. határozata alapján – 1945. június 15-i hatállyal, bárminemű további igény nélkül elbocsáttatnak,

- a) amennyiben e rendelet kiadásáig a Szlovák Nemzeti Tanács Elnöksége vagy más szerve általi ideiglenes szolgálatba helyezésük vagy szolgálatra való berendelésük nem történt meg, vagy amennyiben 1945. április 20-ig nem jelentkeztek írásban szolgálatra a Szlovák Nemzeti Tanács azon hivatalánál, amely azon megszüntetett hivatal helyébe léptek, melynek kötelékében utolsó alkalmazotti szolgálatukat töltötték,
 - b) vagy amennyiben azon hivatalnál, amelynél jelentkeztek, nem veszik át, majd 8 napon belül nem adják le két példányban a csatolt minta alapján kitöltött kérdőívet vagy a szolgálati helyüktől kapott egyéb nyomtatványokat.
- (2) Azok az alkalmazottak, akik (valamelyik megbízotti testületnél) már benyújtották a csatolt minta szerinti kérdőívet, e rendelet kihirdetését követő 8 napon belül jogosultak azt kijavítani és kiegészíteni.
 - (3) Amennyiben a kérdőív vagy egyéb bizonyítékok alapján valószínűsíthető, hogy az igazolóbizottság (11. §) az alkalmazottról a 9. § 3. bekezdésnek c) pontja alapján fog határozatot hozni, a szolgálati hely elöljárója felfüggeszti őt a szolgálatteljesítésből, illetve nem engedélyezi számára a szolgálatba lépést, és leállítja járandóságainak kifizetését. Ezen intézkedéssel kapcsolatban a Legfelsőbb Közigazgatási Bírósághoz benyújtott fellebbezésnek vagy panasznak helye nincs. A visszatartott járandóságokat csak abban az esetben kell kifizetni, ha erről az igazolóbizottság a 9. § 3. bekezdésének a) pontja alapján határozatot hozott.
 - (4) Amennyiben nem a 3. bekezdés első mondatába foglalt esetről van szó, azon alkalmazottnak, akinek szolgálati beosztása még nem történt meg, annál a hivatalnál kell szolgálatba lépnie, melynél az 1. bekezdés a) pontja alapján jelentkeznie kell, vagy annál a hivatalnál, melyet a Szlovák Nemzeti Tanács Elnöksége meghatároz a számára.
 - (5) A szóban forgó hivatal véleményezésével ellátott jelentkezési lapokat az 1. bekezdés a) pontja alapján az illetékes felettes központi hivatalnak kell megküldeni.

6. §

Teljes alkalmatlanság

Nem lehet állami vagy közalkalmazott, aki:

1. a Szlovák Nemzeti Tanács 1945 évi 33. számú rendelete alapján nyilvános megrovásnál súlyosabb büntetésben részesült,
2. elhagyta a nemzeti felkelés hatókörébe eső szolgálati helyét, és annak időtartama alatt fel nem szabadított területre menekült, vagy aki elhagyva munkahelyét csatlakozott ugyan a nemzeti felkeléshez, viszont azt követően – amennyiben nem ez volt számára az egyedüli lehetőség arra, hogy kiszabaduljon fogságából vagy a börtönből – jelentkezett a néppárti (ludák) kormány vagy valamely szerve szolgálatába.

7. §

Fasiszták, kollaboránsok, konjunktúralovagok

Az igazoló bizottság az 5. § 1. bekezdésében meghatározott felsorolt valamennyi alkalmazottról megállapítja, nem követték-e el a 6. § szerinti cselekmények valamelyikét, vagy nem folytattak-e más fasiszta tevékenységet, nem működtek-e együtt a megszállókkal vagy nem használták-e ki saját javukra az adott helyzetet, és úgy viselkedtek-e, ahogyan az egy demokratikus érzelmű csehszlovák állampolgárnak erkölcsi és törvényszabta kötelessége. Rendszerint az követett el ilyen cselekedetet, és nem tartotta magát a fentiekhez, aki:

1. ludák, magyar vagy náci gyűjtő- vagy munkatábor vagy ezekhez hasonló intézmény alkalmazottjaként másokat megkínzott és tisztségét különleges ügybuzgalommal látta el,
2. önkéntesen és kezdeményezően nyilvánosan elkötelezte magát Németország és annak szövetségei győzelmére, a náciizmus és a fasiszmus, valamint annak berendezkedése mellett, egyetértett Csehszlovákia feldarabolásával, illetve Szlovákia Csehszlovákiától történő elszakításával, s Németországhoz való viszonyulásával,
3. önkéntesen és kezdeményezően részt vállalt az SS, a Gestapo, az SA, az NSDAP, az SDP, a DP, a HJ, a Karpatendeutsche Partei, a Volksbund, a Szabadcsapat Fegyveres Nemzeti Szolgálat, a Nyilaskeresztes Párt, a Rodobrana, a HG, a HSLS, a Szlovák–Német Társaság vagy más hasonló szervezetek munkájában,
4. politikai tevékenységével vagy fasiszta összeköttetései révén vagyoni előnyökre és jövedelmekre tett szert, kitüntetésekkel kapott, vagy rendkívüli előléptetéseket részesült.

8. §

Enyhítő, illetve bűnmegsemmisítő tevékenységek

Azon a feltétel mellett, hogy az alkalmazott az alább felsorolt tevékenységével egyidejűleg a 7. §-ban felsoroltak közül semmit nem követett el, az igazoló bizottság a javára írhatja, hogy jelentősen kivette részét a fasiszmussal elleni harcból és a Csehszlovák Köztársaság felszabadításáért folytatott küzdelemből, főképpen ha

1. 1944. október 15-éig önkéntesen belépett a csehszlovák, illetve valamelyik szövetséges, vagy a partizán hadseregbe,
2. elhagyta munkahelyét, hogy a nemzeti felkelésben érdekében teljesítsen szolgálatot,
3. fegyverrel, ruházattal, élelmiszerral, hírekkel vagy az ellenség előli rejtegetéssel segítette a csehszlovák vagy más szövetséges katonákat, vagy a partizánokat,
4. kárt okozott a fasiszta hadseregnek, vagy a katonai szempontból fontos vállalatoknak,
5. fontos híreket továbbított a megszállt területekről a csehszlovák kormány, illetve a Szlovák Nemzeti Tanács és annak szervei számára,
6. nemzeti, politikai vagy faji hovatartozásuk miatt bebörtönözött vagy veszélybe került személyeket támogatott,
7. a sajtóban vagy élőszóban nyilvánosan fellépett a fasiszta hatalommal vagy az azt szolgáló kormánnyal, illetve a megszállókkal és a fasiszmussal szemben, valamint a közvéleménynek a Csehszlovák Köztársaság felszabadításáért és az egyesült nemzetek céljaiért történő aktivizálása érdekében,
8. olyan külföldi országba emigrált, mellyel Németország akkor ellenséges vagy feszült viszonyban volt, hogy fegyveres ellenállást szervezzon, vagy politikai tevékenységet fejtsen ki a Csehszlovák Köztársaság felszabadításáért, a demokráciáért, a fasiszmus és Németország ellen,
9. a nemzeti felkelésben való részvételéért, vagy nemzeti hovatartozásáért, vagy demokratikus és antifasiszta meggyőződéséért bebörtönözték vagy más komoly sérelmet szenvedett.

9. §

Határozat

- (1) Amennyiben az igazoló bizottság a 6. § 1. bekezdésének alapján bűncselekmény gyanúját állapítja meg, az illető iratanyagát a Nemzetbiztonsági Testülethez továbbítja. Ilyen esetben vagy ha a büntetőeljárás már folyamatban van, a bizottság javaslatára a megbízott előzetes

- intézkedéseket fogyanatosít a 3. bekezdés c) pontjának megfelelően. Ezek további intézkedések nélkül végérvényesnek minősülnek, ha a büntetőeljárás a nyilvános megrovásnál súlyosabb büntetést eredményezett.
- (2) Amennyiben a bizottság a 6. § 2. bekezdésének megfelelően megállapítja a valós helyzetet, vagy lényeges tényekről valótlán adatokat talál a kérdőívben, illetve lényeges tények elhallgatására derít fényt, a 3. bekezdés c) pontjának megfelelően intézkedéseket fogyanatosít.
 - (3) Amennyiben nem az 1. és 2. bekezdésben feltüntetett esetekről van szó, vagy amennyiben a Szlovák Nemzeti Tanács 1945. évi 33. számú rendelete szerinti eljárás felmentéssel vagy nyilvános megrovással végződött, a bizottság a 7. és 8. §-ok alapján megvizsgálja az alkalmazott állampolgári és nemzeti megbízhatóságát, majd javaslatára a megbízott:
 - a) a 3. § szerint meghagyhatja addigi munkahelyén az összes fizetési és egyéb igényének fenntartásával,
 - b) elbocsáthatja, majd ismételten alkalmazhatja fizetési és szolgálati igényeinek újonnan történő meghatározása mellet, valamint áthelyezheti más szolgálati helyre,
 - c) bárminemű fizetési és egyéb igény nélkül elbocsáthatja.
 - (4) Amennyiben a 7. és 8. § alapján semmilyen vétséget nem állapítottak meg, a megbízott a 3. bekezdés a) pontja alapján dönt. Amennyiben kisebb vétség, vagy a 7. § szerinti vétség kivételével a 8. § szerinti tevékenységet állapítottak meg, a megbízott a 3. bekezdés b) pontja alapján hozhatja meg határozatát, s rendkívül érdemleges tevékenység esetében a 3. bekezdés a) pontja szerint is dönthet.
 - (5) A 3. bekezdés b) pontja szerinti határozathozatal esetében a megbízottnak meg kell határoznia annál alacsonyabb szolgálati és fizetési igényeket kell kijelölnie, mint amelyek az alkalmazottnak az. 3. § 1. és 2. bekezdése szerint öt megillető fizetési osztályban járnának.

10. § Eskü

- (1) Azon alkalmazott, akiről a 9. § 3. bekezdésének a) vagy b) pontja alapján született döntés, a szolgálati hivatalának előjárója jelenlétében – amennyiben az még nem történt meg – a következő esküt kell tennie:

„Becsületemre és lelkiismeretemre esküszöm, hogy hűen és engedelmesen szolgálom a Csehszlovák Köztársaságot, annak kormányát, továbbá a Szlovák Nemzeti Tanácsot, hogy a hatályos törvényeket és rendeleteket betartom és hivatali kötelességeimet lelkiismeretesen és részrehajlás nélkül teljesítem, a hivatali titkot megőrzöm, és minden erőmmel csakis az állam és a nemzet javára fogok cselekedni.”
- (2) A rendkívüli előírásokban meghatározott eskükről szóló rendelkezések továbbra is érvényben maradnak. Az eskütételről szóló jegyzőkönyv a személyi iratok közé kerül.

11. § Az igazoló bizottság

- (1) A Szlovák Nemzeti Tanács Elnöksége, és minden megbízott a saját hatáskörbe tartozó, továbbá a hozzá vagy neki alárendelt hivatalok, bíróságok, intézmények és alapok alkalmazottai számára kinevezi az igazoló bizottságok elnökeit és – megfelelő számban – ülnökeit. E tanácsokban lehetőség szerint az alkalmazottak valamennyi szolgálati osztályának képviseltetnie kellene magát. A bizottság döntéseit 5 tagú tanácsokban hozza meg.

- (2) A bizottság ülnöke kizárólag olyan alkalmazott lehet, aki a 6. és 7.§-ok alapján nem követett el semmit, akire érvényes a 8. § valamelyik pontja, és vagy egyáltalán nem, vagy legfőljebb csak egy alkalommal részesült kintüntetésben a fasiszta kormánytól vagy annak valamely szervétől. A bizottság első ülésén az e rendeletbe foglaltak szerint saját ülnökeit világitja át. Az ezen vagy más okból elfoglalt bizottsági tag nem vehet részt a bizottság ülésén. A bizottsági tagnak be kell jelentenie elfoglaltságát. Az igazoló bizottság által vizsgált alkalmazott legfőljebb két tag elfoglaltságát sérelmezheti.
- (3) Az igazoló bizottság illetékessége a szerint kerül megállapításra, hogy az adott hivatal illetékes-e jelentkezés benyújtására [5. § 1. bekezdés a) pont]. A Szlovák Nemzeti Tanács Elnöksége mellett működő igazolóbizottság illetékes eljárni a Legfelső Számvevőszék, a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság, az Állami Statisztikai Hivatal és a volt Külügyminisztérium alkalmazottai ügyében is.
- (4) Az igazoló bizottság dönt az e rendeletben meghatározott határidők igazolása tárgyában is, továbbá a prejudiciális kérdések, főképpen pedig a nemzetiségi kérdés vonatkozásában.
- (5) Azon alkalmazottat, aki ellen a 6. és 7. §-ok szerinti bizonyítékok tanúskodnak, és tartózkodási helye ismert, meghallgatásra kell beidézni, hogy azokkal kapcsolatban véleményt tudjon nyilvánítani. Az annak rendje s módja szerint beidézett alkalmazott távolmaradása, vagy ha valaki ismeretlen helyen tartózkodik, nem lehet akadálya az eljárásnak.
- (6) Az igazoló bizottság ülést nyilvánosan kell bejelenteni. Nyilvánosan tárgyal, lehetőség szerint azon hivatal alkalmazottainak jelenlétében, melynek ügye napirenden van. A bizottság elnökének fel kell szólítania a jelenlevőket, hogy tanúskodjanak a vizsgált személy mellett vagy ellen, miközben tájékoztatja őket arról, hogy nem feljelentésről, hanem hazafias kötelességük teljesítéséről van szó.
- (7) Az igazoló eljárási határozatot a bizottság írásban adja ki az ismert tartózkodási helyű alkalmazottnak, egyéb esetekben a Hivatalos Közlönyben teszi közzé.
- (8) Az igazoló határozattal szemben a kézbesítést követő 15 napon belül az illetékes megbízottnál, a Szlovák Nemzeti Tanács Meghatalmazott Elnöksége 1945. április 16-i, 3. számú rendelete alapján létrehozott igazoló bizottság döntése esetében pedig e határozat kihirdetését követő 15 napon belül nyújtható be fellebbezés.
- (9) A Szlovák Nemzeti Tanács Elnöksége
 - a) dönt az igazoló bizottságok illetékességével kapcsolatos vitás kérdésekről,
 - b) a 11. § 3. bekezdése szerint illetékes bizottság helyébe a döntéshozatalhoz más bizottságot is küldhet.

12. § Az eljárás felújítása

Amennyiben a véghatározat meghozatalát követő két éven belül kiderül, hogy az átvilágított személy a kérdőívet a valóságnak nem megfelelően töltötte ki, vagy hogy a saját mulasztásán kívüli okból nem használhatta valamely bizonyítékot, vagy akár mellette, akár ellene valótlan bizonyíték került felhasználásra, s e körülmények bármelyike hatással lehetett a véghatározatra, az igazolóbizottságnak a végzés jogerőre emelkedését követő két éven belül el kell rendelnie az eljárás felújítását, melyre ugyanazon előírások érvényesek, amelyek szerint az első eljárás folyt.

13. § További személyek igazolása

- (1) Az 5. § 1. bekezdésében felsoroltakon kívül további állami és közalkalmazottak, illetve egyáltalán más személyek igazolására a járási nemzeti bizottságok hivatottak. Az eljárás lefolytatására az a járási nemzeti bizottság illetékes, melynek hatáskörzetében az érintett személy a megszálás végét megelőző 1 évben legtovább lakott. E járási nemzeti bizottság a kérdéses személy vonatkozásában jelentést kér mindazoktól a járási nemzeti bizottságoktól, melyek körzetében az illető 1938. szeptember 29-e után hosszabb ideig lakott.
- (2) A járási nemzeti bizottság az általa kinevezett 4 tagú igazoló bizottság ajánlása alapján a 9. § 4. bekezdésének értelmében megvizsgálja az ügyet, és tanúsítványt ad ki az állampolgársági megbízhatóságról, kisebb fokú megbízhatóságról, illetve megbízhatatlanságról. Amennyiben a tanúsítvány a megbízhatóságnál rosszabb minősítést ad, meg kell nevezni azt a körülményt is, amelyen e minősítés alapul. Az ilyen tanúsítvánnyal szemben fellebbezéssel lehet élni a Szlovák Nemzeti Tanács Belügyi Megbízotti Hivatalánál.
- (3) A járási nemzeti bizottság igazoló bizottságának tagjai a 14. § 5. bekezdésében említett büntetőjogi felelősségükön kívül magánvagyonukkal is felelnek mindazokért a károkért, melyek igazolóbizottsági feladatuk lelkiismeretlen ellátása folytán keletkeztek, s ha határozatuk alapján olyan személyek kerültek volna állami szolgálatba, akik nemzeti vagy politikai megbízhatatlanságuk folytán nem oda valók.

14. § Büntetőjogi rendelkezések

6 hónapig terjedő börtönbüntetéssel és 50.000 koronáig terjedő pénzbírsággal, behajthatatlanság esetén további 3 hónapig terjedő börtönbüntetéssel sújtható az, aki:

1. a kérdőív kérdéseire szándékosan valótlan adatokkal válaszolt, vagy szándékosan lényeges körülményeket hallgatott el,
2. törvényes indok nélkül megtagadta vallomását az igazolóbizottság előtt, vagy a bizottságnak, illetve a hivatalnak – amennyiben nem hamis vád bűncselekményének a ténye forgott fenn – valótlan adatokat adott meg,
3. a 6. és 7. §-ok szerinti cselekményekre utaló feljegyzéseket és okiratokat megsemmisítette, elrejtette, meghamisította, s a hivatalos közlönyben felsorolt vagy számára kézbesített iratokat a bíróság, a közbiztonsági hivatal felszólítására sem adta le, azokat eltitkolta, vagy az azok utáni nyomozást akadályozta,
4. megsértette a 2. § rendelkezéseit,
5. a helyi vagy járási nemzeti bizottság tagjaként tudatosan közrejátszott abban, hogy hamis tanúsítvány kerüljön kiállításra az állampolgári és nemzeti megbízhatóságról.

15. § A fasiszta üldöztetés következtében megszüntetett szolgálati viszony helyreállítása

- (1) Azon állami alkalmazottak és köztisztviselők, akiket a 1939. évi 74. és a 1941. évi 198. számú kormányrendelet és annak módosításai és kiegészítései alapján bocsátottak el, újbóli felvételük tárgyában kérvényt nyújthatnak be. E kérelmeket jelen rendelet előírásainak megfelelően az igazolóbizottság megvizsgálja, és vizsgálat eredménye, valamint a bizottság javaslata alapján

az alkalmazottak felvételére illetékes hivatal dönt a jelentkező újbóli alkalmazásáról, valamint az őt megillető fizetési és szolgálati igényekről. Minden alkalmazott esetében az a szolgálati besorolás ismerhető el, amely elbocsátása előtt reá vonatkozóan érvényben volt, és azok a szolgálati járandóságok illetik meg őt, melyeket a fizetési osztályok előrehaladásával elért volna, ha az elbocsátás nem sújtotta volna.

- (2) Azon állami és közalkalmazottak, akiknek szolgálati és fizetési viszonyait vagy nyugdíj- és szociális járandóságukat a 1940. évi 200, az 1941. évi 41, valamint az 1941. évi 64. számú rendeletek rendezték, jelentkezésükkel az illetékes hivatalnál elérhetik, hogy szolgálati besorolásuk, továbbá fizetésük (nyugdíj- és egyéb szociális járandóságuk) visszaállítsák a határozatok kiadását megelőző hatályos rendelkezések értelmében. A jelentkezések tárgyában az illetékes megbízott az igazolóbizottság javaslata szerint dönt. A megbízott az idézett előírások alapján kiadott határozatot megszüntetheti és megítélheti az eredeti szolgálati besorolást és fizetést (nyugdíj- és egyéb szociális járandóságokat).
- (3) Az 1. és 2. bekezdés alapján benyújtott igényeket azon személyek is érvényesíthetik, akik az elhunyt alkalmazottak után jogosultak a szociális ellátásra.

16. § A rendelet végrehajtása

E rendelet végrehajtása a Szlovák Nemzeti Tanács Elnökségének és Megbízotti Testületének hatáskörébe tartozik.

Šmidke s. k.

Dr. Lettrich s. k.

27.
A SZLOVÁK NEMZETI TANÁCSNAK A VAGYON
NEMZETI GONDOKSÁG ALÁ HELYEZÉSÉRŐL SZÓLÓ
1945. ÉVI 50. SZÁMÚ RENDELETE
Pozsony, 1945. június 5.*

A Szlovák Nemzeti Tanács az alábbi törvényerejű rendeletet hozta:

1. §

Az államilag megbízhatatlan személyek Szlovákia területén található teljes vagyonát az állam lefoglalja, és nemzeti gondnokság alá helyezi.

2. §

- (1) Az állam a továbbiakban lefoglalja és nemzeti gondnokság alá helyezi továbbá – kivéve az ingó és ingatlan mezőgazdasági vagyont, a személyi ingóságokat és általában a lakásberendezéseket – az összes vagyont, melyet a nemzeti, faji vagy politikai üldözésre vonatkozó fasiszta jogi normák alapján szereztek, akár 1938. szeptember 29. után a megszállás, a nemzeti, a faji vagy a politikai üldözés nyomása alatt megkötött magánjogi szerződés útján, abban az esetben is, ha az ilyen vagyont harmadik személyre ruházták át.
- (2) A nemzeti gondnokság e paragrafus értelmében nem vonatkozik azokra a vagyonállagokra, amelyeket az 1. bekezdésben feltüntetett módon az állam vagy más közjogi testület és intézet szerzett meg, amennyiben ezek a vagyonállagok állami vagy más közcélokat szolgálnak.

3. §

Az állam lefoglalja és nemzeti gondnokság alá vonja mindazokat a további vagyonállagokat és vállalatokat (üzemeket), amelyek esetében ezt az intézkedést egészében véve köz- vagy gazdasági érdekek követelik meg, főleg ha e vagyonállagok, vállalatok vagy üzemek elhagyatottak, vagy pedig ellenséges és államilag megbízhatatlan személyek birtokában, bérletében vagy gondnokságában vannak.

4. §

Államilag megbízhatatlan személyeknek tekintendők:

- a) a német vagy magyar nemzetiségű személyek, amennyiben nem igazolják, hogy aktívan részt vettek a Németország vagy Magyarország elleni harcokban és jelentősen hozzájárultak ahhoz, hogy sikerüljön újra kivívni a Csehszlovák Köztársaság, valamint a szlovák és a cseh nemzet szabadságát,
- b) azok a személyek, akik bármilyen módon közreműködtek a Csehszlovák Köztársaságnak vagy valamely részének szétrombolásában és megszállásában, a demokratikus szabadságjogok fa-

* A magyar fordításhoz használt eredeti szlovák szöveg forrása: Sbirka nariadení Slovenskej národnej rady 1945. 10. 67–70. Az SZNT az 1945. évi 12. számú elnöki dekrétum elfogadását megelőzően, önálló rendeletet alkotott a németek, magyarok, árulók és kollaboránsok vagyonának sorsáról. Ezzel erősítette az SZNT 1945. évi 30. számú rendeletében rögzített jogköreit és biztosította a szlovákiai területen elkobzott vagyonállagok szlovák kézbe kerülését. A nemzeti gondnokság intézményének létrehozásával megszüntette az 1944. évi 11. számú rendeleteiben kialakított kényszergondnokságot. VADKERTY:1999, 2002, 153–175; ŠUTAJ–MOSNÝ–OLEJNÍK:2002,59–64; BEŌA:2002, 77–79. A magyar nemzetiségű tulajdonosok vagyonának elkobzását, nemzeti gondnokság alá helyezését a lakosságcsere-egyezmény aláírását követően az 1946. február 14-i és március 31-i belügyminiszeri rendeletek ideiglenesen felfüggesztették. JANICS:1989. 172–173.

siszta rendszer bevezetése útján való elnyomásában, vagy ezt elősegítették, akik a Csehszlovák Köztársaság szétrombolása és megszállása idején bármilyen módon aktívan támogatták a fasiszta rendszert vagy a német és a magyar megszállókat, és akik a fasiszta rendszer, s a német és a magyar megszállás fennállását bármilyen módon igyekeztek meghosszabbítani, főleg a szlovák és a cseh nemzet felszabadító harcának meghiúsításával, elnyomásával. Ilyen személyeknek kell tekinteni elsősorban a fasiszta rendszer jelentősebb politikai személyiségeit, bármilyen fasiszta egyesület és szervezet jelentős személyiségeit és tisztségviselőit, továbbá azokat a személyeket, akik szándékosan és tudatosan segítették a bankokban, az ipari, a kereskedelmi, a mezőgazdasági és más hasonló vállalatokban és gazdasági szervezetekben és bármilyen intézetekben a német vagy a magyar elnyomást és fosztogatást, a német vagy a magyar hadviselést.

5. §

A jogi személyek közül államilag megbízhatatlanoknak tekintendők azok, amelyek igazgatási szervei a 4. § b) pontjában leírt tevékenységet fejtettek ki, vagy pedig amelyeknél tőke- vagy vagyoni részesedésük van a 4. §-ban meghatározott személyeknek.

6. §

A német vagy a magyar nemzetiséghez való tartozás megítélése szempontjából elsősorban a családi érintkezésben használt nyelv, 1938. szeptember 6. után tagság a magyar vagy német politikai pártokban, vagy a legutóbbi népszámlálás alakalmával bevallott nemzetiség a meghatározó.

7. §

Nemzeti gondnokságot vezet be be:

- a) a Szlovák Nemzeti Tanács Ipari és Kereskedelmi Megbízottja a bányászati és kohászati üzemeknél,
- b) az ipari, kereskedelmi vállalatoknál és vállalkozásoknál, valamint egyéb termelő üzemeknél:
 1. a helyi nemzeti bizottság a 20 főnél kevesebb alkalmazottal rendelkező vállalatok esetében, amennyiben a forgalom nem lépi túl az 1 000 000 koronát,
 2. a járási nemzeti bizottság az 50 főnél kevesebb alkalmazottal rendelkező vállalatok esetében, amennyiben a forgalom nem lépi túl a 3 000 000 koronát,
 3. a Szlovák Nemzeti Tanács Élelmezési és Ellátási Megbízottja a nagyobb alkalmazotti létszámmal, vagy nagyobb forgalommal rendelkező üzemek esetében, amennyiben élelmiszeripari, vállalatról, valamint felvásárlási szervezetről van szó, az összes egyéb esetben pedig a Szlovák Nemzeti Tanács Ipari és Kereskedelmi Megbízottja; az alkalmazotti létszám meghatározásakor az 1943. évi rendes üzemmenet a meghatározó; a forgalom meghatározásakor az 1943. évi forgalom értendő.
- c) lakóépületek és építési telkek esetén, amennyiben nem részei vállalkozási vagy mezőgazdasági vállalat részét, a nemzeti bizottság,
- d) az összes egyéb vagyon esetén, kivéve a mezőgazdasági és erdészeti vagyont:
 1. a vagyoni tétel 100 000 koronás értékéig a nemzeti bizottság,
 2. 500 000 koronás értékig a járási nemzeti bizottság,
 3. magasabb érték esetén a Szlovák Nemzeti Tanács megbízottja az illetékes.

8. §

A 7. § alapján hozott határozatot a 7. § a) és b) pontjaiban felsorolt üzemeknél és intézeteknél kell kiadni az üzemi bizottság (vállalati tanács) javaslatára, a nemzeti bizottság véleménynyilvánítását követően.

9. §

Ha a késlekedés veszélye fenyeget, elsősorban ha elhagyott vagyonállagról vagy vállalatról van szó, vagy pedig a vagyonállagba vagy vállalatba ellenséges vagy államilag megbízhatatlan személyek avatkoznak be, akkor a járási nemzeti bizottságoknak más szerv illetékessége esetén is joguk van a 7. § alapján ideiglenes nemzeti gondnokot kinevezni, amíg a 7. § értelmében az illetékes szerv döntést nem hoz.

10. §

- (1) A Szlovák Nemzeti Tanács illetékes megbízottja, amennyiben azt a közérdek megköveteli, megváltoztathatja a nemzeti bizottság nemzeti gondnokságba történő vételéről szóló határozatát, vagy a járási nemzeti bizottság nemzeti gondnokok kinevezéséről szóló határozatát. Ilyen intézkedés meghozatalát megelőzően viszont meg kell hallgatnia az illetékes nemzeti bizottságot, vagy a járási nemzeti bizottságot.
- (2) A Szlovák Nemzeti Tanács illetékes megbízottja úgyszintén megteszi a szükséges intézkedéseket a nemzeti gondnokság alá helyezéséről azokon a helyeken, ahol az illetékes nemzeti bizottság vagy járási nemzeti bizottság azt nem tette meg.

11. §

- (1) Ideiglenes nemzeti gondnokság alá kell vonni minden szövetkezetet olyan időtartamra, amíg a szövetkezet tagjai nem választanak az alapszabályzatnak megfelelően új szerveket.
- (2) Azon szövetkezeteknél, melyek illetékességi körzete nem terjed túl a község vagy város körzetén az ideiglenes nemzeti gondnokság alá helyezést a helyi nemzeti bizottság hirdeti ki; a járási nemzeti bizottság azoknál a szövetkezeteknél, melyek illetékességi körzete túlterjed a község vagy város körzetén, de nem terjed túl a járás körzetét; a többi szövetkezet esetében, amennyiben építési vagy lakásszövetkezetekről van szó, a Szlovák Nemzeti Tanács Szociális Megbízottja, és amennyiben mezőgazdasági östermelői szövetkezetekről van szó, úgy a Szlovák Nemzeti Tanács Mezőgazdasági és Földreformügyi Megbízottja, és amennyiben egyéb szövetkezetekről van szó, a Szlovák Nemzeti Tanács Ipari és Kereskedelmi Megbízottja határoz.
- (3) Az ideiglenes nemzeti gondnokság az 1. bekezdés szerinti új tisztségviselők megválasztását megelőzően köteles átvilágítani a szövetkezet tagjait politikai és nemzetiségi megbízhatóságuk szempontjából, és megvizsgálni a tagsági üzletrészek megszerzésének módját is.
- (4) Az ideiglenes nemzeti gondnokság ezen paragrafus alapján nem kerül bevezetésre azokon a helyeken, ahol már bevezették, vagy be kellene vezetni az 5. § értelmében.

12. §

A Szlovák Nemzeti Tanács illetékes megbízottja az 1–5. § értelmében nemzeti gondnokság alá vonhatja a közszolgálati testületeket, érdekvédelmi és gazdasági szervezetekben és intézményekben.

13. §

- (1) A nemzeti gondnokságba helyezésről és annak megszüntetéséről szóló határozatot, nemzeti gondnokok kinevezéséről és visszahívásáról szóló határozatokat írásban kell meghozni.
- (2) A határozat másolatát azonnal meg kell küldeni a Szlovák Nemzeti Tanács illetékes megbízotti testületének.

14. §

A 13. § szerint meghozott határozat alapján hivatali erejénél fogva

- a) ingatlanok esetében az illetékes telekkönyvi bíróság jegyzi be a telekkönyvi okiratokba a nemzeti gondnokság alá helyezésről szóló bejegyzést,

- b) bányászati jogoknál az illetékes bíróság, illetve hivatal jegyzi be a bányászati okiratokba a nemzeti gondnokság alá helyezésről szóló bejegyzést,
- c) vasúti intézményeknél az illetékes bíróság jegyzi be a vasúti okiratokba a nemzeti gondnokság alá helyezésről szóló bejegyzést,
- d) a cégjegyzékbe bejegyzett vállalatoknál és üzemeknél az illetékes cégbíróság jegyzi be a cégbírósági okiratokba a nemzeti gondnokság alá helyezésről szóló bejegyzést.

15. §

- (1) Nemzeti gondnökká csakis nemzetiségileg és államilag megbízható személyt lehet kinevezni, aki rendelkezik a megfelelő szakmai és gyakorlati ismeretekkel. A nemzeti gondnokok kiválasztása során tekintettel kell lenni az üzemek alkalmas alkalmazottaira.
- (2) Nemzeti gondnökká alapvetően nem szabad kinevezni a vagyontárgy, vállalat (üzem) adósát vagy hitelezőjét.
- (3) Nemzeti gondnökká nem lehet kinevezni a Csehszlovák Köztársaság kormányának tagját, vagy a Szlovák Nemzeti Tanács tagját vagy megbízottját.
- (4) Nemzeti gondnökká nem lehet kinevezni sem a nemzeti bizottság tagját, sem az illetékes szerv hivatalnokát a 7. § alapján.

16. §

Amennyiben a vagyontárgy vagy vállalat fontossága és mérete megköveteli, a 7. § alapján az illetékes szerv nemzeti gondnökká testületet nevezhet ki, melynek legfőbb 5 tagja lehet.

17. §

A hivatalba lépés megkezdése előtt a nemzeti gondnok a 7. § szerint illetékes szerv előtt leteszi a hivatali esküt, mely szerint kötelezettségeinek lelkiismeretesen fog eleget tenni, a jó gazda gondosságával, valamint a gazdasági, közérdek és egyéb érdekekkel összhangban.

18. §

Tisztsége teljesítése során a nemzeti gondnok közintézmény jogkörével van felruházva.

19. §

Ezen rendelet hatályba lépését követően a nemzeti gondnokság alá vont vagyontulajdonosainak, birtokosainak, bérlőinek és kezelőinek összes jogi intézkedései, melyek az érintett vagyontárggyal összefüggésben vannak, érvényüket veszítik. A nemzeti vagyongondnokság alá vont vagyontárgyak eddigi tulajdonosai, birtokosai, bérlői és kezelői nem avatkozhatnak bele a nemzeti gondnok tevékenységébe.

20. §

- (1) A nemzeti gondnok kezeli és képviseli a nemzeti gondnokság alá vont vagyont. Különösen fontos döntésekhez a 7. § alapján illetékes szerv jóváhagyása szükséges.
- (2) A nemzeti gondnok köteles a jó gazda gondosságával eljárni, és felelős azokért a károkért, mely kötelezettségeinek elmulasztása miatt keletkeznek.

21. §

A 7. § alapján illetékes szerv felügyeli a nemzeti gondnok tevékenységét. A nemzeti gondnok köteles ezen szerv számára gazdálkodásáról beszámolni a meghatározott határidőkön belül, és bármikor szükséges tájékoztatást vagy magyarázatokat nyújtani.

22. §

A nemzeti gondnok készpénzkiadásainak megtérítésére, és tiszteletdíjra jogosult, melynek összegét a 7. § alapján illetékes szerv határozza meg a Szlovák Nemzeti Tanács illetékes megbízotti testületei által kiadott irányelvei alapján. Ezen költségek a kezelt vagyontárgy kiadásait terhelik.

23. §

- (1) A nemzeti bizottság határozatával szemben fellebbezéssel lehet élni a járási nemzeti bizottságnál, amely döntését végső hatállyal hozza meg.
- (2) A járási nemzeti bizottság elsőfokú határozatával szemben a Szlovák Nemzeti Tanács illetékes megbízotti testületénél lehet fellebbezéssel élni, amely döntését végső hatállyal hozza meg.
- (3) A fellebbezésnek nincs halasztó hatálya.
- (4) A Legfelsőbb Közigazgatási Bíróságnál nem lehet panasszal élni.

24. §

Ha nincs szó szigorúbban vett büntetendő bűncselekményről, akkor a kihágásért 5 évig tartó szabadságvesztéssel és 10 millió koronáig terjedő pénzbüntetéssel, esetleg teljes vagy részleges vagyonelkobzással sújtják

- a) mindazon személyeket, akik megszegik vagy megkerülik e törvényerejű rendelet rendelkezéseit, elsősorban azon személyeket, akik zavarják vagy lehetetlenné teszik a nemzeti gondnok jogos tevékenységét,
- b) azt a gondnokot, aki szándékosan vagy durva nemtörődomségből megszegi az előző rendelkezésben megszabott valamelyik kötelezettségét.

25. §

Érvényét veszíti a Szlovák Nemzeti Tanács 1944. évi 11. számú rendelete.

26. §

E törvényerejű rendelet rendelkezései nem érintik a Szlovák Nemzeti Tanács Elnökségének 1945. évi 4. számú törvényerejű rendeletének érvényességét.

27. §

Ezt a törvényerejű rendeletet a Szlovák Nemzeti Tanács Megbízotti Testülete hajtja végre.

Šmidke s. k.

Dr. Lettrich s. k.

28.
**A SZLOVÁK NEMZETI TANÁCSNAK AZ EGYESÜLETEK
FELOSZLATÁSÁRÓL ÉS ALAPÍTÁSÁRÓL SZÓLÓ
1945. ÉVI 51. SZÁMÚ RENDELETE**
Pozsony, 1945. május 25.*

A Szlovák Nemzeti Tanács az alábbi rendeletet hozta:

1. §

A Magyarországtól visszakapott területeken az összes, a társulásokról szóló általános rendelkezések alapján alapított egyesület és bárminemű társulás felosztatásra kerül.

2. §

Szlovákiai egyéb területein az összes, a társulásokról szóló általános rendelkezések alapján alapított egyesület és bárminemű egyesület felosztatásra kerül, kivéve azokat, melyek ezen rendelet mellékletében vannak felsorolva. Kétségek esetén, hogy az egyesületet fel kell-e osztatni, az egyesületek jellegéről a Szlovák Nemzeti Tanács Belügyi Megbízotti Testülete határoz.

3. §

Az összes egyesület, és társulás, melyek a társulásokról szóló általános rendelkezések alapján lettek alapítva, és ezen rendelet alapján nem lettek felosztatva, kötelesek alapszabályzatukat oly módon módosítani, hogy mentesek legyenek bárminemű fasiszta, népellenes, vagy demokráciaellenes elemtől, igyekezettől vagy irányultságtól, és megfeleljenek a jelenlegi jogszabályoknak és népi demokratikus viszonyoknak. Az így módosított alapszabályokat ezen rendelet hatálybalépésétől számított legkésőbb 6 hónapon belül meg kell küldeni a Szlovák Nemzeti Tanács Belügyi Megbízotti Testülete számára a járási nemzeti bizottságon keresztül. Azon egyesület, amely az alapszabályát a megadott határidőn belül nem módosítja, ezen rendelet értelmében felosztatottnak minősül.

4. §

Új egyesületet csak a Szlovák Nemzeti Tanács Belügyi Megbízotti Testületének engedélyével lehet alapítani, mely az egyesülési hatáskörökben a volt belügyminisztérium hatáskörével rendelkezik, elsősorban azonban az 1875. évi 1508. számú Kormányrendelet, valamint az 1944. évi 50. számú törvény 22. § alapján.

5. §

(1) A felosztatott egyesületek vagyona az államra száll át, mégpedig a Kulturális - Szociális Alapba, amely az 1939. évi 125. számú a kormányrendelettel lett kialakítva.

* A magyar fordításhoz használt eredeti szlovák szöveg forrása: Šbierka nariadení Slovenskej národnej rady 1945. 10. 70-71. Az első bécsi döntéssel Magyarországnak ítélt dél-szlovákiai terület valamennyi egyesületét, illetve a Szlovákia valamennyi nem szlovák egyesületét feloszlatta a rendelet. Dél-Szlovákiában kivételt ez alól – a rendelet mellékletében elrejtett etnikai diszkriminatív elv segítségével – a szlovák egyesületek jelentettek. ŠUTAJ–MOSNÝ–OLEJNÍK:2002, 57–59; BEŌA:2002, 213–214. A melléklet szerint „nem oszlatják fel a szlovák egyesületeket és fiókszervezeteiket”, azaz valamennyi szlovák tagsággal rendelkező egyházi, érdekvédelmi, szakmai, érdekvédelmi egyesület folytathatta, legfeljebb némely gyanús szervezet alapszabályát át kellett alakítani. ŠUTAJ–MOSNÝ–OLEJNÍK:2002, 107.

- (2) Az állam kezeskedik a passzívumokért az aktív vagyon nagyságáig.
- (3) A Kulturális - Szociális Alap nem önálló jogi személy. Az alap kezelője a Szlovák Nemzeti Tanács Belügyi Megbízotti Hivatala, amely felhasználásáról a 1939. évi 125. számú kormányrendelet 2. § 1. bekezdésének megfelelően határoz (kulturális, testnevelési, szociális és jótékony egyesületek támogatása Szlovákia területén).
- (4) Amennyiben ezen alapba a Magyarországtól visszakapott területeken felosztott egyesületek vagyona folyik bele, úgy ezt a 3. bekezdésben feltüntetett célokra és elsősorban ezen a területen kell felhasználni.

6. §

- (1) A felosztott egyesületek vagyonának felszámolásához a bíróság a Szlovák Nemzeti Tanács Belügyi Megbízotti Hivatalának, vagy az általa meghatározott szervezet javaslatára gondnokot nevez ki, aki a bíróság ellenőrzése alatt gondoskodik az egyes egyesületek gazdálkodásának rendezéséről (aktívumok és passzívumok). Az alaptőke tiszta nyereségét a Szlovák Nemzeti Tanács Belügyi Megbízotti Hivatala a Kulturális - Szociális Alapnak adja ki.
- (2) Egyszerűbb esetekben nem kell javasolni gondnokot, hanem a felszámolást a Szlovák Nemzeti Tanács Belügyi Megbízotti Hivatala, illetve az általa meghatározott szerv végzi el.
- (3) A Szlovák Nemzeti Tanács Belügyi Megbízotti Hivatala meghatározza, mely ingatlanokat vagy ingóságokat kell meghagyni a Kulturális - Szociális Alapnak természetben, és melyeket kell felszámolás során pénzzé tenni az alap javára.

7. §

Ezen rendeletet a Szlovák Nemzeti Tanács Belügyi Megbízotti Hivatala hajtja végre.

Šmidke s. k.

Dr. Letrich s. k.

29.
A SZLOVÁK NEMZETI TANÁCS 1945. ÉVI 69. SZÁMÚ
RENDELETE AZ ÁLLAMI SZEMPONTBÓL MEGBÍZHATATLAN
SZEMÉLYEK MAGÁNALKALMAZOTTI JOGVISZONYBÓL
VALÓ ELBOCSÁTÁSÁRÓL
Pozsony, 1945. július 3.*

A Szlovák Nemzeti Tanács a következő rendeletet hozta:

1. §

- (1) A munkáltató a nemzeti bizottság jóváhagyásával egyéb törvényi vagy szerződéses rendelkezésekre való tekintet nélkül azonnali hatállyal bárminemű munkaviszonyt, szolgálati vagy tanulmányi jogviszonyt megszüntethet az államilag megbízhatatlan személlyel.
- (2) Amennyiben olyan üzemekről, vállalatokról, intézetekről van szó, melyekben bárminemű vállalati bizottság vagy munkásbizalmi létezik, a munkaviszony, szolgálati- vagy oktatói jogviszony felmondását (1. bekezdés) ezen munkáltató szervekkel történő megegyezés alapján kell meghozni.

2. §

Annak elbírálására, mely személyek tekintendők államilag megbízhatatlanoknak, a Szlovák Nemzeti Tanács 1945. évi 50. számú rendeletének 4. és 6. § hasonló rendelkezései az irányadóak.

3. §

- (1) A szolgálati viszony, munkaviszony vagy oktatói jogviszony 1. § alapján történt felmondása ellen a felmondott alkalmazott panasszal élhet az eddigi munkaviszonyának helyszíne szerinti járási nemzeti bizottságnál 15 napon belül. A panaszról a járási nemzeti bizottság hoz határozatot végső hatállyal. Munkajogi bíróságra nem lehet beadvánnyal élni.
- (2) Az 1. bekezdés alapján benyújtott panasznak nincs halasztó hatálya.
- (3) Amennyiben az illetékes járási nemzeti bizottság az 1. bekezdés alapján benyújtott panasznak helyt ad, és a munkáltató vagy a vállalati tanács (a munkavállalók bizalmija) fenntartja a munkaviszony, szolgálati vagy tanulmányi jogviszony megszüntetését, az 1. § alapján meghozott döntés munkaviszony megszüntetéséről hatályossá válik, az adott előírások alapján a felmondási időszak betartásával. A felmondási időszak a járási nemzeti bizottság határozatának napjával kezdődik. Az alkalmazott nem jogosult szolgálati pótlékokra azon időtartamra, amely a felmondási időszak kezdetéig tart, ellenben a munkáltató köteles megfizetni az alkalmazott helyett az összes közszolgálati biztosítási járulékokat, mégpedig a munkaviszony felmondása előtt a munkavállaló számára meghatározott pótlékok összegében.

* A magyar fordításhoz használt eredeti szlovák irat forrása: Sberka nariadení Slovenskej národnej rady. 1945. 13. 116-117. A rendelet alapján a munkáltatóknak az előző rendszer kiszolgálói mellett az alkalmazóknak valamennyi szlovákiai magyar és német magánalkalmazott foglalkoztatását ajánlatos volt szüntetni. Az 1945. 50. évi SZNT-rendelet hivatkozott paragrafusa az elnöki dekrétumokban használatos nemzetiségi meghatározást a következőképpen módosította: „A német vagy a magyar nemzetiséghez való tartozás megítélése szempontjából elsősorban a családi érintkezésben használt nyelv, 1938. szeptember 6. után tagság a magyar vagy német politikai pártokban, vagy a legutóbbi népszámlálás alakalmával bevallott nemzetiség a meghatározó.” Ld. a kötet 27. számú dokumentumát.

4. §

- (1) A munkaviszony, szolgálati, és tanulmányi jogviszony felmondásával (1. §) a munkavállaló (családi hozzátartozója) elveszíti az összes jogot, mely ebből a jogviszonyból származik. A közszolgálati biztosításból eredő jogok, beleértve a munkaviszony felmondásától kifizetendő jogokat, továbbra is megmaradnak, kivéve az elbocsátás esetére meghatározott jogosultságokat.
- (2) Az elbocsátott munkavállaló (1. §) járulékeinak esetleges visszatérítéséről vagy más felhasználásáról például rendkívüli ellátásra (nyugdíjalap) vagy egyéb hasonló alapról szóló hatályos rendelkezések érintetlenek maradnak.

5. §

Azt az alkalmazottat, akinek a munkaviszonya, szolgálati vagy tanulmányi jogviszonya az 1. § alapján került megszüntetésre, közszolgálati vagy magánjogi szerződésen alapuló szolgálatra (munkák, tanulmányok), csakis a 3. § alapján illetékes járási nemzeti bizottság engedélyével lehet ismételten alkalmazni.

6. §

- (1) Amennyiben a 2. §-ban meghatározott személy elhagyta munkahelyét, a munkaviszonyt, szolgálati, vagy tanulmányi jogviszony megszüntetettnek minősül az 1. § alapján a 4. §-ban meghatározott kihatásokkal a munkahely elhagyásának napjával.
- (2) A munkáltató kérésére az elhagyott munkahely helyszíne alapján illetékes járási nemzeti bizottság határoz arról, hogy a 2. §-ban meghatározott személyről van-e szó.

7. §

A 2. §-ban felsorolt személyekkel történő munkaviszony, szolgálati- és tanulmányi jogviszony felmondása, amely ezen rendelet hatálybalépését megelőzően valósult meg, érvényes, és ezen rendelet alapján megtörtént felmondásként kell kezelni. A károsult munkavállaló azonban panasszal élhet a 3. § 1. bekezdése alapján ezen rendelet hatálybalépését követő 30 napon belül; a 3. § 2. és 3. bekezdésének rendelkezései hasonlóképpen hatályosak.

8. §

Azt a munkáltatót, aki az illetékes járási bizottság engedélye nélkül olyan munkavállalót alkalmaz, akivel az 1. § alapján munkaviszonya, szolgálati vagy tanulmányi jogviszonya megszüntetésre került, az illetékes járási nemzeti bizottság szabálysértésért 50 000 koronáig terjedő pénzbírsággal sújtja; a behajthatatlan követelést 60 napra történő elzárásra is be lehet cserélni.

9. §

Ezen rendelet rendelkezései minden szolgálati, munkajogi és tanulmányi jogviszonyban lévő személyre vonatkoznak, melyekre nem vonatkoznak a SZNT 1945. évi 44. rendeletének rendelkezései.

10. §

Ezen rendelkezés 1945 december 31-ig hatályos; a Szlovák Nemzeti Tanács összes megbízottja hajtja végre.

Dr. Šmidke s. k.

Dr. Lettrich s. k.

30.
A SZLOVÁK NEMZETI TANÁCS 1945. ÉVI 99. SZÁMÚ
RENDELETE AZ ÁLLAMI ÉS KÖZALKALMAZOTTAK
SZOLGÁLATI VISZONYÁNAK RENDEZÉSÉRŐL

Pozsony, 1945. augusztus 23.*

A Szlovák Nemzeti Tanács a következő rendeletet hozta:

ELSŐ RÉSZ

Állami- és közalkalmazottak

1. §

- (1) Állami alkalmazottnak minősül (a további szövegben – alkalmazott) ezen rendelet értelmében minden olyan állami, vagy állam által igazgatott vállalati, hivatali alkalmazott, aki magánjogi (szerződéses) jogviszonyban van, kivéve a hivatásos katonákat.
- (2) Közalkalmazottak – véglegesítettek és szerződésesek – (a további szövegben – alkalmazottak) ezen rendelet alapján a következők:
 - a) területi- és érdekképviseleti önkormányzati szövetségek alkalmazottai,
 - b) szövetségek alkalmazottai (vállalatok, alapok, hivatalok és intézmények), akik a közigazgatás feladatait látják el és a közjogi biztosítási intézményekben dolgoznak,
 - c) olyan vállalatok, alapok, hivatalok és intézmények alkalmazottai, akik közpénzekkel gazdálkodnak, vagy amely intézmények gazdálkodásának eredményei közhasznú célokat szolgálnak, vagy ahol az államnak, vagy az a) és b) pontokban meghatározott valamely jogi személynek meghatározó tökerészesedése van,
 - d) olyan vállalatok, alapok, hivatalok és intézmények alkalmazottai, melyek az a), b) és c) pontokban meghatározott jogi személyek tulajdonában vagy kezelésében vannak,
 - e) olyan intézmények alkalmazottai, akik gazdálkodása túlnyomórészt a közhasznú forrásokból származó eszközök támogatásától függ,
 - f) egyházak, és az állam által elismert vallási közösségek lelkészei (1926. évi 122. számú törvény).

2. §

Nem lehet alkalmazott az a személy, akit az SZNT 1945. évi 33. számú rendelete értelmében nyilvános megrovásnál súlyosabb büntetéssel büntettek.

3. §

- (1) 1945. július 31-i hatállyal a német vagy magyar nemzetiségű alkalmazottak szolgálati viszonyukból eredő bárminemű ellenszolgáltatás nélkül elbocsáttatnak.

* A magyar fordításhoz használt eredeti szlovák irat forrása: Sbirka nariadení Slovenskej národnej rady. Ročník 1945. 17. 14-154. A rendelet a szlovákiai magyar és német magánalkalmazottak elbocsátásáról szóló 1945. 69. számú rendelethez képest jóval súlyosabban érintette a két nemzetiséghez tartozó alkalmazottakat, hiszen nem csupán munkahelyüket, hanem a korábban állami és közalkalmazásban ledolgozott munkaidő után járó juttatást és jogosultságot is megvonták tőlük. Jellemző a szlovák szakirodalom egy részére, hogy az 1945. évi 69. és 99. számú rendeleteket nem sorolják be a nemzetiségi vonatkozású intézkedések sorába, holott azok diszkriminatív jellege egyértelműen kimutatható.

- (2) Azon állami és közszerológati nyugdíjak és ellátási juttatások élvezői (1938. évi 380. számú kormányrendelet 23. §), valamint öregségi nyugdíjak és kegydíjak haszonélvezői, akik német vagy magyar nemzetiségűek, 1945. július 31-i hatállyal elvesztik nyugdíjukat és ellátási juttatásukat, illetve nyugdíjukat és kegydíjukat.
- (3) A német, vagy magyar nemzetiség megállapításánál elsősorban a családi kapcsolatokban használt nyelv a meghatározó, vagy 1938. október 6-át követően tagság valamely magyar, illetve német politikai pártban, vagy az utolsó népszámlálás során nemzetiségi bevallás.
- (4) Indokolt esetekben, konkrétan amennyiben olyan személyről van szó, aki mindig demokratikus és antifasiszta elkötelezettségű volt, vagy részt vett a faszizmus és az árulók elleni harcban, az illetékes megbízott kivételeket engedélyezhet az ezen rendelet alapján történt igazoló eljárást követően.
- (5) Amennyiben a hivatal (bíróság, intézet, iskola, stb.) megfelelő működése megköveteli, hogy a német vagy magyar nemzetiségű alkalmazott átmenetileg az eddigi szerológati helyén maradjon, az előjáró engedélyezheti szerológatban való maradását, de ezt azonnal jelentenie kell az illetékes megbízottnak; a megbízott a 4. bekezdés alapján dönt.
- (6) A német vagy magyar nemzetiségű alkalmazottnak a Szlovák Nemzeti Tanács Megbízotti Testületének Elnöksége által Nyugat-Szlovákia számára 1945. április 12-én kiadott 1. számú határozata, valamint a SZNT 1945. 44. számú rendelete alapján történt elbocsátata hatályban marad. A Szlovák Nemzeti Tanács Megbízotti Testületének Elnöksége által Nyugat-Szlovákia számára kiadott határozat alá eső kivételekről, amennyiben azokról még a Szlovák Nemzeti Tanács Elnöksége az 1945. 44. számú rendelet 2. §-ának 4. bekezdése alapján nem döntött, a 4. bekezdése alapján az illetékes Megbízottnak kell határoznia.

4. §

- (1) A német, vagy magyar nemzetiségűtől eltérő más alkalmazottak, akik valamely fasiszta törvényhozói, végrehajtói, vagy bírósági szervnél végeztek szerológatot, amennyiben eddig nem estek át az igazoló eljárásan, a Szlovák Nemzeti Tanács Megbízotti Testülete Elnökségének 1945. április 16-án keltezett 3. számú rendelete alapján 1945. július 31-i hatállyal bárminemű jogigény nélkül elbocsátottnak minősülnek.
 - a) amennyiben ezen rendelet kiadásáig nem lettek ideiglenesen az Elnökség, vagy a Szlovák Nemzeti Tanács más szerve által kinevezve vagy ideiglenesen berendelve, vagy amennyiben 1945. április 20-áig nem jelentkeztek írásban a Szlovák Nemzeti Tanács szerológatába annál a hivatalnál, amely azon hivatal helyébe lépett, ahol utoljára teljesítettek szerológatot, vagy valamely nemzeti bizottságnál,
 - b) valamint ha azon hivatalnál, melynél jelentkeztek, és 8 napon belül nem adják le a két példányban az ezen rendelet melléklete alapján kitöltött kérdőívet.
- (2) Nem valósul meg elbocsátás az 1. bekezdésnek megfelelően, amennyiben az alkalmazott a határidő elmulasztását megfelelő módon tudja igazolni.
- (3) Amennyiben a kérdőív, vagy más bizonyítékok alapján valószínűsíthető, hogy az illetékes megbízott az alkalmazottról a 8. § 3. bekezdésének e) pontja alapján fog határozni, az illetékes hivatal előjárója felfüggeszti őt a szerológat alól; a felfüggesztés során a fizetések kifizetését meg kell állítani. A visszatartott fizetéseket csak abban az esetben kell kifizetni, ha a megbízott 8. § 3. bekezdésének a), b) vagy d) pontja alapján határozott. Amennyiben a megbízott a 8. § 3. bekezdésének c) pontja alapján határozott, a visszatartott fizetéseket csak fél összegben kell kifizetni.
- (4) Amennyiben nem a 3. bekezdés első mondatának megfelelő esetről van szó, azon alkalmazott, aki még nem lett szerológatra beosztva, azon hivatalnál kell szerológatba lépnie, melynél az 1. bekezdés a) pontja alapján kellett jelentkeznie, melyet a Szlovák Nemzeti Tanács Elnöksége határoz meg.

MÁSODIK RÉSZ

Igazolás

5. §

- (1) A Szlovák Nemzeti Tanács Elnöksége minden saját hivatala alkalmazottainak, valamint más hivatalok (bíróságok, iskolák, hivatalok, stb.) alkalmazottainak, továbbá ezen hivatalhoz csatolt vagy alárendelt hivatalok megbízottja megfelelő létszámú igazoló bizottságot hoz létre, és meghatározza a testületek számát az elnökökkel együtt. A bizottság 5 tagú testületekben határoz. A testületekben lehetőség szerint az összes alkalmazott kategóriának képviseltetnie kell magát.
- (2) Az igazoló bizottság elnöke és ülnöke csak olyan alkalmazott lehet, aki a 6. § alapján nem követett el semmit, és aki a 7. §-ban felsorolt érdemekkel rendelkezik. A Szlovák Nemzeti Tanács Elnökségénél az átvilágító testület elnöke a Szlovák Nemzeti Tanács Elnökségének tagja is lehet. Az igazoló testületekbe való kinevezés feltételeinek teljesítését (első szakasz) az illetékes megbízott állapítja meg.
- (3) Az igazoló testület elfogult tagja nem vehet részt a bizottság ülésein. Az igazoló bizottság tagjának be kell jelentenie elfogultságát a bizottság elnökének. Az igazoló eljárásnak alávetett alkalmazott legfőbb két bizottsági taggal szemben emelhet kifogást elfogultság alapján; az elfogultságra való hivatkozást az igazolandó alkalmazott igazolását megelőzően kell bejelenteni vagy vele szemben kifogást emelni.
- (4) Az igazoló bizottság illetékessége a hivatali jelentkezés benyújtásának illetékessége alapján kerül meghatározásra (4. § 1. bekezdés a) pontja). A Szlovák Nemzeti Tanács Elnöksége mellett létrehozott igazoló bizottság illetékes a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróságnak, Legfelsőbb Számvevőszéknek, az Állami Tervhivatalnak és Statisztikai Hivatalnak, a volt Köztársasági Elnöki Hivatalnak, a volt Nemzetgyűlésnek, a volt Kormány Elnökségének, a volt Külügyminisztériumnak és a volt Nemzetvédelmi Minisztériumnak a civil alkalmazottait is igazolni.
- (5) Ezen rendelet alapján a csehországi területeken is igazoltathatók azon alkalmazottak, akik a felszabadítást megelőzően Szlovákiában tevékenykedtek. Azon hivatalnál megalakított bizottság illetékes, melynél eddig alkalmazásban voltak.
- (6) Az igazoltató bizottság határoz a 4. § 1. bekezdésében feltüntetett határidő indoklásáról, továbbá a prejudikált kérdésekről, elsősorban a nemzetiség kérdéséről.
- (7) Azon alkalmazott, akivel szemben a 6. §-nak megfelelő bizonyítékok állnak rendelkezésre, és tartózkodási helye ismert, kihallgatásra kell hívni, hogy hozzászólhasson az ügyhöz. Amennyiben a megfelelően berendelt alkalmazott nem jelenik meg, vagy tartózkodási helye ismeretlen, az nem korlátozza az eljárást.
- (8) Az igazoló bizottság ülését nyilvánosan kell bejelenteni. Az igazoló bizottság nyilvánosan ülésezik. Az igazoló bizottság elnökének figyelmeztetnie kell a jelenlévőket, hogy tanúként az igazoltatott mellett vagy ellenében tanúskodhatnak. Közérdekből, és a közrend biztosítása érdekében a tárgyalásról a nyilvánosságot ki lehet zárni. Az igazoló bizottság határozatai titkosak. Az igazolási eljárás eredményeit és a javaslatokat a 8. § 3. és 5. bekezdésének értelmében nyilvánosságra hozzák.
- (9) A Szlovák Nemzeti Tanács Elnöksége:
 - a) határoz az igazoló bizottságok illetékességi vitáiban,
 - b) az igazoltatáshoz a 4. bekezdés második mondatától eltérő bizottságot delegálhat.
- (10) Közalkalmazottak számára (1. § 2. bekezdés) az illető megbízott határozza meg az igazoló bizottságok létrehozásának, és összeállításának módját, valamint azt a szervet, amelyeknek a bizottságok javaslatairól határoznia kell (8. §).

6. §

Az igazoló bizottság minden alkalmazottról megállapítja, hogy nem volt e büntetve a SZNT 1945. évi 33. számú rendelete alapján, vagy nem folytatott-e más fasiszta vagy kollaboráns tevékenységet, és úgy viselkedett-e, ahogyan azt a demokratikus csehszlovák állampolgár törvényes és erkölcsi kötelessége megkövetelte. Ilyen tevékenységet a meghatározott módon az követett el, aki:

1. tevékenyen részt vett a ludák, magyar, náci gyűjtőtáborokban vagy munkatáborokban, vagy hasonló intézményekben, és tevékenységét különösen buzgón látta el,
2. önkéntesen és kezdeményezően exponálta magát Németország és szövetségesei győzelméért, a nácizmusért vagy fasizmusért, és annak rendszeréért; jóváhagyta a Csehszlovák Köztársaság feldarabolását és Szlovákia Németországhoz fűződő viszonyát,
3. részt vett az SS, Gestapo, SA, NSDAP, SDP, DP, HJ, DJ, Karpatendeutsche Partei, Volksbund, Szabadcsapat, Fegyveres Nemzeti Szolgálat, Nyilaskeresztes Párt, és Rodobrana tevékenységében, és önkéntesen és kezdeményezően részt vállalt a HG, HM, HSLS szervezetek munkáiban, a szlovák-német társaságban és hasonló szervezetekben,
4. hasonló tevékenységgel, vagy fasiszta összeköttetésekkel vagyoni előnyökre vagy bevételekre, kitüntetésekre vagy rendkívüli előléptetésekre tett szert,
5. önkényesen elhagyta a nemzeti felkelés területét és a megszállt területekre menekült; aki a felkelés résztvevőit feljelentette, tanúskodott ellenük a felkelésben való részvételüket illetően, ellenük ezen tevékenységükért eljárásokat folytatott vagy üldözte őket, vagy a felkelésben résztvevőkről a felkelésben való részvételük miatt nyilvánosan megvetően nyilatkozott.

7. §

Amennyiben az igazoló bizottság megállapítja, hogy az alkalmazott a 6. §-ban felsorolt tetteket elkövette, de egyúttal megállapítja, hogy ezen tevékenység befejezését követően jelentősen hozzájárult a fasizmussal szemben és Csehszlovák Köztársaság felszabadításáért vívott harcokban, mérlegelheti ezen körülményeket az alkalmazott érdekében. Ilyen körülmények elsősorban a következők:

1. 1944. október 15-ig önkéntesen belépett a csehszlovák, vagy szövetséges hadseregbe, vagy partizáncsapatokba,
2. azért hagyta el munkahelyét, hogy a nemzeti felkelésben vállaljon szolgálatot,
3. támogatta a csehszlovák vagy szövetséges katonákat, vagy partizánokat fegyverrel, ruházattal, élelmiszerral, hírekkel, az ellenség elől bújtatta őket,
4. károkat okozott a fasiszta hadseregnek, vagy a katonailag jelentős üzemeknek,
5. fontos híreket szállított a megszállt területekről a csehszlovák kormány, a Szlovák Nemzeti Tanács, vagy azok szervei, illetve tagjai számára,
6. bebörtönzött, vagy nemzeti, politikai, illetve faji üldöztetésnek kitett embereket támogatott, vagy amennyiben ez nem alantas, nem becsületes, vagy nyereségvágyból történt meg,
7. sajtó, vagy szóbeli közlés útján tevékenykedett a fasiszta kormánnyal, annak szerveivel szemben a népi demokráciáért, a Csehszlovák Köztársaság felszabadításáért, és az egyesült nemzetek ügyéért,
8. idegen országba emigrált, hogy szervezze a katonai ellenállást, vagy politikai tevékenységet fejtsen ki a Csehszlovák Köztársaság felszabadításáért, népi demokráciáért a fasizmus és Németország ellen,
9. börtönbe vetették, vagy más komoly sérelem érte a nemzeti felkelésben való részvételéért, vagy nemzeti hovatartozásáért, és faizmussal szembeni meggyőződéséért.

8. §

- (1) Amennyiben az igazoló bizottság megállapítja, hogy az alkalmazott gyanúsítható az SZNT 1945. évi 33. számú rendeletében felsorolt bűncselekmények elkövetésével, az illetékes megbízott az iratokat a Nemzetbiztonsági Hivatalhoz továbbítja. Ebben az esetben, vagy amennyiben a büntető eljárás már folyamatban van, az igazoló bizottság javaslatára a megbízott intézkedéseket foganatosíthat a 4. § 3. bekezdése értelmében.
- (2) Amennyiben az igazoló bizottság a kérdőívben található lényeges tényekről a 6. § tekintetében valótlán adatokat állapít meg, vagy ezen tények elhallgatását állapítja meg, javaslatára az illetékes megbízott intézkedéseket foganatosít a 3. bekezdés e) pontjának megfelelően, súlyosabb esetekben az 5. bekezdés c) pontjának megfelelően.
- (3) Az igazoló bizottság megvizsgálja az alkalmazott tevékenységét a 6. és 7. §-ok tekintetében és megalapozott javaslatára az illetékes megbízott:
 - a) az alkalmazottat az eddigi szolgálati helyzetében hagyhatja meg az összes szolgálati és bérezési igények megtartásával,
 - b) az alkalmazottat más szolgálati helyre helyezheti át jelenlegi szolgálati tevékenységén kívül, illetve saját költségeire,
 - c) alacsonyabb bért állapíthat meg az alkalmazottnak, illetve új szolgálati helyet jelölhet ki számára,
 - d) hivatali hatalmánál fogva az alkalmazottat áthelyezheti állandó pihenésre, még azon esetben is, ha nem teljesül a nyugdíjazás összes előfeltétele a megfelelő hatályos előírások alapján, a pihenőidő tartamának legfőbb 25 %-os csökkentésével,
 - e) elbocsáthatja a szolgálatból az alkalmazottat bármilyen fizetési vagy egyéb igénye nélkül, miközben hasonlóképpen lehet alkalmazni a 1936. évi 131. számú törvény 64. § 8. bekezdésének rendelkezéseit.
- (4) A 3. bekezdés b) és c) pontjait együtt is alkalmazni lehet.
- (5) Amennyiben lelkészi hivatalok vezetése mellett szolgáló lelkészekről, vagy más államigazgatás kultusztárcájának engedélyével működő rendszerezett nyilvános lelkészi hivatalok vezetőiről van szó, a Szlovák Nemzeti Tanács iskolaügyi és népművelési megbízottja az igazoló bizottság javaslatára:
 - a) a lelkészt az eddigi tisztségén hagyhatja meg az összes jogosultság és igény megtartásával,
 - b) bizonyos időszakra, vagy véglegesen csökkentheti, illetve elvonhatja a lelkésztől az egyházi nyugdíjat,
 - c) megtilthatja a lelkésznek lelkészi hivatal, valamint egyéb, az államigazgatás kultusztárcájának rendszerezett lelkészi intézmény mellett teljesített hivatása folytatását (1926. évi 122. számú törvény).
- (6) A megbízottnak a 3. és 5. bekezdés alapján történő határozathozatal során nincs kötöttsége az igazoló bizottság javaslatával.

HARMADIK RÉSZ

Személyi határozatok és intézkedések átvizsgálása

9. §

- (1) Érvénytelen az összes előléptetés, kivétel és eltérés (a várakozási időtartama rövidítése, és elengedése, a belépési vizsga elengedése, előzetes végzettség elengedése, átsorolás, szolgálat beszámítása, stb.) a szolgálati és fizetési feltételek alapján, melyet az alkalmazottnak a fa-

siszta államhatalom, vagy a közigazgatás valamely fasiszta intézménye juttatott számára 1944. szeptember 1-jét követően; az 1944. szeptember 1. és 1945. augusztus 31. közötti túlfizetések nem kerülnek behajtásra az alkalmazottól.

- (2) Érvénytelen az összes határozat alkalmazottak szolgálatba történő felvételéről, melyet 1944. szeptember 1-jét követően foganasított a fasiszta államhatalmi szerv, vagy a közigazgatás valamely fasiszta intézménye. Ezek felvételéről ismételten az illetékes megbízott határoz.
- (3) Érvénytelennek minősül a harmadik és további előléptetés, amennyiben arra 1938. október 6. és 1944. szeptember 1. között került sor.
- (4) Az illetékes megbízott három hónapon belül megvizsgálja az összes kivételt és eltérést (a várakozási időtartama rövidítése, és elengedése, a belépési vizsga elengedése, előzetes végzettség elengedése, átsorolás, szolgálat beszámítása, stb.), valamint az alkalmazottnak nyújtott előléptetést, melyre 1938. október 6-át követően került sor az államhatalom, vagy a közigazgatás fasiszta intézménye által, ezen kivételek és eltérések, és előléptetések során betartották-e a szolgálati szabályzatokról szóló előírásokat, valamint ezen rendeletekről szóló irányelveket, módosításokat, és nem adták-e meg politikai tevékenység miatt vagy az alkalmazott fasiszta kapcsolatai révén ezen kivételeket, eltéréseket és előléptetéseket. Meg kell vizsgálni, megadta-e volna a Szlovák Nemzeti Tanács, vagy annak illetékes szerve ugyanezt, ha abban az időben ő gyakorolta volna a hatalmat Szlovákia területén.
- (5) Amennyiben az illetékes megbízott megállapítja, illetve arra az álláspontra jut, hogy e kivételeknél, eltéréseknél vagy előléptetéseknél nem teljesült a 4. bekezdés valamely feltétele, megszünteti a kivételről, eltérésről vagy előléptetésről szóló határozatot, és új határozatot ad ki, mellyel újonnan szabályozza az alkalmazott szolgálati és fizetési viszonyait az új határozat kézbesítését követő hónap első napjának hatályával.
- (6) A 4. és 5. bekezdés rendelkezései alapján akkor is cselekedni kell, ha a megbízott már határozatot hozott az SZNT 1945. évi 44. számú rendeletének 9. § 3. bekezdés a) pontja alapján.
- (7) Amennyiben az alkalmazott számára elengedték a belépési vizsgát, az illetékes megbízott elrendelheti annak letételét megfelelő határidőn belül.
- (8) Közszolgálati alkalmazottak számára (1. § 2. bekezdés) az illetékes megbízott maga helyett egy másik szervet is meghatározhat, aki a megfelelő rendelkezéseket meghozza és határoz az 1. és 7. bekezdés alapján.
- (9) A határozattal szemben az alkalmazott a 5. bekezdés alapján fellebbezéssel élhet annak kézbesítésétől számított 15 napon belül, melyről az illetékes megbízott, illetve a 8. bekezdés alapján kijelölt szerv határoz.

10. §

A megbízott, a Megbízottak Testülete, illetve a Szlovák Nemzeti Tanács Elnöksége, valamint közalkalmazottak esetén az illetékes hatóság 1946. január 1-ig előléptetheti a fasiszta rendszer alatt sérelmet ért alkalmazottat, mégpedig legfőbb két fizetési osztállyal, amennyiben az átvilágító bizottság nem állapított meg semmit a 6. § alapján, és komoly tevékenységet határozott meg a 7. § alapján. A 7. § -nak megfelelő tevékenység nem követeltetik meg, amennyiben csak egy előléptetésről van szó.

11. §

- (1) Azon alkalmazottak, aki a 1939. évi 74 számú kormányrendelet, az 1941. évi 198. számú rendelet, és ezek kiegészítő, módosító előírásai alapján lettek elbocsátva, ismételten beadhatják

kérelmüket az ismételt munkaviszonyra. A kérelmeket az igazoló bizottság vizsgálja át ezen rendelet rendelkezéseinek megfelelően, és a vizsgálat eredményének alapján, valamint a bizottság javaslata alapján az illetékes hivatal határoz a munkatársak alkalmazásáról újbóli alkalmazásról, fizetési és szolgálati besorolásáról, illetve a nyugállományú fizetésekről. Az alkalmazottnak azt a szolgálati besorolását lehet elismerni, melyet elbocsátása előtt látott el, és azt a szolgálati fizetést, melyet a fizetési osztályok előrehaladásával elért volna, ha a megszüntető intézkedés nem sújtotta volna. Az újbóli alkalmazással megszűnnek a az előző szolgálati idő megszakításának következményei, amennyiben az alkalmazott visszatéríti a számára kifizetett végkielégítést.

- (2) Az 1. bekezdés rendelkezéseit azon esetekre is alkalmazni lehet, amikor az alkalmazott szolgálatából politikai vagy nemzetiségi üldöztetés indokával lett elbocsátva.
- (3) Azon személyek, akik szolgálati és fizetési viszonyát vagy nyugállományukat és ellátási juttatását a 1940. évi 200., 1941. évi 41., 1941. évi 61. számú rendeletek alapján rendezték, jelentkezésükkel az illetékes hivatalnál kérelmezhetik, hogy számukra visszaállítsák azt a szolgálati besorolást és szolgálati fizetést (nyugállományt és ellátási díjat), melyekre a határozatok kiadását megelőzően a hatályos rendelkezések értelmében jogosultak voltak. A jelentkezésről az illetékes megbízott határoz az igazoló bizottság javaslatára. A megbízott az idézett előírások alapján kiadott határozatot megszüntetheti és megítélheti az eredeti szolgálati besorolást és fizetést (nyugállomány és ellátási díj), mégpedig rendkívüli esetekben, akár visszamenőleges hatállyal is.
- (4) Amennyiben az 1–3. bekezdésben feltüntetett személyek az újbóli alkalmazás, valamint szolgálati és fizetési viszonyainak, illetve nyugdíjuk helyreállítása iránti kérelem benyújtását megelőzően elhunytak, hátramaradottaik kérelmezhetik azok megítélését, illetve ellátási díjuk módosítását tekintettel az 1–3. bekezdés rendelkezéseire.

NEGYEDIKRÉSZ

A nyugdíjak és ellátási díjak haszonélvezői

12. §

- (1) Ezen rendelet rendelkezéseit hasonlóképpen lehet alkalmazni a nyugdíj- és ellátási díjak (jutalékok) haszonélvezőire is.
- (2) Az igazoló eljárás csakis azon megbízott utasítására veszi kezdetét, akinek ágazatában a nyugdíj illetve ellátási díj (jutalék) kifizetésre került.
- (3) Az igazoló bizottság javaslatára a megbízott:
 - a) helybenhagyhatja a nyugdíjat, illetve ellátási díjat (jutalékot) az eddigi összegben,
 - b) csökkentheti a nyugdíjat, (jutalékot), mégpedig legföljebb 25 %-kal illetve az ellátási díjat legföljebb 10 %-kal,
 - c) leállíthatja a nyugdíj, illetve ellátási díj (jutalék) folyósítását bárminemű további igény nélkül, miközben hasonlóképpen lehet alkalmazni a 1936. évi 131. számú törvény 64. § 8. bekezdését is.

ÖTÖDIKRÉSZ

Egyéb rendelkezések

13. §

A Megbízott a Szlovák Nemzeti Tanács Elnökségének 1945. április 16-ai 3. számú rendelete alapján az igazoló bizottság által végrehajtott igazoltatás, valamint az igazoló bizottság 1945. évi 44. számú SZNT-rendelet alapján meghozott határozatai hatályban maradnak, amennyiben ezen rendelet nem rendelkezik másként (9. § 6. bekezdés), és amennyiben az illetékes megbízott saját, vagy az alkalmazott kérésére ezen rendelet alapján nem rendel el további igazoltatást.

14. §

- (1) Azon alkalmazott, akiről a 8. § 3. bekezdés a) – d) pontjai alapján lett határozat hozva, a szolgálati hivatal előjárója kezébe, amennyiben az még nem történt meg, a következő esküt köteles letenni:
„A becsületemre és lelkiismeretemre esküszöm, hogy a Csehszlovák Köztársasághoz, a Szlovák Nemzeti Tanácshoz, a csehszlovák kormányhoz, valamint a Szlovák Nemzeti Tanács Megbízotti Testületéhez hűséges és szolgálatkész leszek, a hatályos törvényeket és rendeleteket betartom, hivatali kötelességemet lelkiismeretesen és részrehajlás nélkül teljesítem, a hivatali titkot megőrzöm, és mindenben csakis az állam és a nemzet javára fogok cselekedni”.
- (2) A rendkívüli előírásokban meghatározott eskükről szóló rendelkezések érintetlenek maradnak. Az eskü letételéről szóló jegyzőkönyvet külön iratokba kell elhelyezni.
- (3) Az 1. és 2. bekezdés szerint esküt az újonnan alkalmazott alkalmazottak is letesznek.
- (4) Azon lelkészek, akikről a 8. § 5. bekezdés a) és b) pontjai alapján határoztak, a Szlovák Nemzeti Tanács iskolaügyi és közművelődési megbízottja kezébe teszik le hivatali esküjüket, melynek szövegét a megbízott határozza meg a vallási előjárók véleményezésének meghallgatását követően.

15. §

- (1) A megbízott által hozott jogerős határozattal befejezett eljárást a határozathozatal kézbesítésétől számított egy éven belül hivatali hatalomnál fogva, vagy az alkalmazott javaslatára meg kell újítani, amennyiben
 - a) megállapítást nyert, hogy azon jegyzék, melyre a határozat támaszkodik, nem volt valós, illetve hamisított volt, vagy amennyiben a kérdőív adatai a 8. § 2. bekezdésében meghatározott hibákat tartalmaz, vagy amennyiben a tanú vagy szakértő vallomása, akinek vallomására a határozat támaszkodott, hamis volt, vagy a határozat más (bírói) büntetendő cselekedet nyomán lett meghozva,
 - b) amennyiben olyan körülmények vagy bizonyítékok kerültek napvilágra, melyek jelentős befolyással bírhattak volna a határozata meghozatala szempontjából, és azokat nem lehetett érvényesíteni az eljárás során az alkalmazott hibáján kívül,
 - c) amennyiben a határozat a prejudikált kérdéstől függött, és amennyiben ezen kérdéstről annak lényeges részeiben később másként határoztak,
 - d) amennyiben új tények merültek fel, melyek önmagukban, vagy a korábban megállapított bizonyítékok alapján mérsékeltebb, illetve szigorúbb határozat alapját képezhetik.
- (2) Az eljárás megújításáról a megbízott határoz.
- (3) Az eljárás megújítását azon személyek is kérelmezhetik, akik a hatályos előírásoknak megfelelően az elhunyt után az ellátási fizetéseket érvényesíthetik.

16. §

Amennyiben nem szigorúbban büntetendő cselekedetéről van szó – arról a járásbíróság határoz 6 hónapig terjedő börtönbüntetéssel, és 50 000 koronáig terjedő pénzbüntetéssel, amennyiben az behajthatatlan, úgy további 3 hónapig terjedő börtönbüntetéssel, aki:

1. a kérdőív kérdéseire szándékosan valótlant adott meg, vagy szándékosan jelentős körülményeket hallgatott el, elsősorban a 6. §-ban feltüntetett körülményeket,
2. törvényes indok nélkül megtagadta tanúskodását az igazoltatási bizottság előtt, vagy valótlant állított a hivatalnak lényeges körülmények tekintetében,
3. a birtokában lévő, 6. § alapján elkövetett cselekedetekre vonatkozó feljegyzéseket és okiratokat, megsemmisített, elrejtett, meghamisított, és az igazoló bizottság kérésére azokat nem adta ki, azokról nem tett jelentést, vagy azok után való nyomozás során megtalálásukat akadályozta.

17. §

- (1) A Szlovák Nemzeti Tanács Elnöksége mellett létrehozott igazoló bizottság előtt átvilágított alkalmazottak tekintetében a Szlovák Nemzeti Tanács Elnökei határoznak.
- (2) A 3., 4., 8., 9., 10., 11., 12., 13. § 2. bekezdésében, valamint a 15. § eseteiben, amennyiben a Legfelsőbb Számvevőszék, és Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság alkalmazottairól van szó, ezen intézmény (bíróság) elnöke határoz.
- (3) Az igazoló bizottság előtti eljárás során az adminisztratív eljárások folytatásaként kell eljárni, amennyiben az ezen rendeletben nincs máshol meghatározva (1928. évi 8. számú kormányrendelet).

18. §

Amennyiben ezen rendelet alapján az alkalmazottnak valamilyen határozatot kell kézbesíteni, és az alkalmazott tartózkodási helye ismeretlen, úgy azt a hivatalos közlönyben hozzák nyilvánosságra a kézbesítés hatálybalépésével.

HATODIK RÉSZ

Záró rendelkezések

19. §

A 1945. évi 44. számú SZNT-rendelet megszüntetésre kerül.

20. §

Ezen rendeletet a Szlovák Nemzeti Tanács Elnöksége, és az összes megbízott hajtja végre.

Šmidke s. k.

Dr. Lettrich s. k.

31.
A SZLOVÁK NEMZETI TANÁCS 1945. ÉVI 104. SZÁMÚ
RENDELETE A NÉMETEK, MAGYAROK, ÁRULÓK
ÉS A SZLOVÁK NEMZET ELLENSÉGEINEK
VAGYONELKOBZÁSÁRÓL, MEZŐGAZDASÁGI VAGYONTÁRGYAI
GYORSÍTOTT SZÉTOSTÁSÁRÓL

Pozsony, 1945. augusztus 23.*

A Szlovák Nemzeti Tanács a következő rendeletet alkotta:

1. §

- (1) Azonnali hatállyal és ellenszolgáltatás nélkül elkobzásra kerül a mezőgazdasági reform végrehajtásának céljából az a Szlovákia területén található mezőgazdasági földterület, amely a következők tulajdonában van:
 - a) német nemzetiségű személyek,
 - b) magyar nemzetiségű személyek, akik 1938. november 1-jén nem rendelkeztek csehszlovák állampolgársággal,
 - c) magyar nemzetiségű személyek, amennyiben 50 hektárnál nagyobb földterületet birtokolnak,
 - d) a szlovák nemzet bármilyen nemzetiségű ellenségeinek és árulóinak birtokában van,
 - e) olyan részvénytársaságok és egyéb társaságok tulajdonában van, melyek 1945 március 1-jén túlnyomó részt német vagy magyar nemzetiségű személyek tulajdonában volt, amennyiben ezen személyek nem bizonyítják, hogy tevőlegesen részt vettek a fasiszmus elleni harcban, vagy az olyan személyek, akik az 5. pont hatálya alá tartoznak.
 - f) részvénytársaságok, egyéb társaságok és jogi személyek birtokában van, akiknek vezetése szándékosan és aktívan a háború ellenséges vezetéséhez járult hozzá, vagy fasiszta és náci célokat szolgált. Ezen rendelkezéséből kivételeket a Szlovák Nemzeti Tanács Elnöksége engedélyez.
- (2) Elkobzás hatálya alá tartoznak azok a mezőgazdasági tulajdonrészek is (2. §), melyek tulajdonosai az 1. bekezdésben feltüntetett személyek.
- (3) Az 1. bekezdés alapján nem kerülnek elkobzásra azon német nemzetiségű személyek vagyontárgyai, akik tevékenyen részt vettek az antifasiszta harcban, amennyiben mezőgazdasági tulajdonuk nem haladja meg az összesen 50 hektár földterületet.
- (4) A német vagy a magyar nemzetiséghez való tartozás megállapításánál főleg a családi körben használatos nyelv a döntő, vagy magyar illetve német politikai pártban való tagság 1938. szeptember 29-ét követően, illetve az 1929 utáni népszámlálás során valamelyik nemzetiség bevallása.
- (5) A szlovák nemzet ellenségeinek és árulóinak kell tartani azon személyeket, akik államilag megbízhatatlannak számítanak az SZNT 1945. évi 50. számú rendeletének 4. § értelmében.

* A magyar fordításhoz használt eredeti szlovák szöveg forrása: Sberka nariadení Slovenskej národnej rady 1945. 17. 158-163. A köztársasági elnök 1945. évi 12. számú dekrétumának alapelveit ez a rendelet próbálta érvényre juttatni Szlovákiában. A szlovákiai földreform 1947-ig tartó első szakaszában az SZNT igyekezett felgyorsítani a német és a magyar nemzetiség földtulajdonának elkobzását és előkészíteni a magyarlakta területek szlovák kolonizációját. JANICS:1979:146-153; VADKERTY:2001, 153-176; ŠUTAJ-MOSNÝ-OLEJNÍK:2002, 59-64; BEŌA:2002, 74.

- (6) Arról, hogy mely személyeket kell német vagy magyar nemzetiségűnek, vagy a szlovák nemzet ellenségeinek és árulóinak tartani (5. bekezdés), valamint arról, hogy a részvénytársaságok, egyéb társaságok, vagy jogi személyek az 1. bekezdés e), vagy f) pontjának hatálya alá tartoznak-e, valamint arról, hogy kivételt lehet-e tenni a 3. bekezdésnek megfelelően, a SZNT Elnöksége határoz a SZNT Mezőgazdasági- és Földreformügyi Megbízotti Hivatalának javaslatára, melyet a SZNT Belügyi Megbízotti Hivatalának egyetértésben nyújt be.
- (7) A SZNT Elnökségének 6. bekezdése alapján hozott határozatával az ilyen személy vagyona elkobzottak minősül az 1. vagy a 2. bekezdés alapján ezen rendelet hatálybalépésének napjával. Ezen határozattal szemben a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság fellebbezésnek nincs helye.

2. §

Ezen rendelet értelmében mezőgazdasági vagyonként kell kezelni a mezőgazdasági ingatlanok és erdők összességét, a hozzájuk tartozó épületeket és berendezéseket, melyek mezőgazdasági- és erdőgazdasághoz tartoznak, mezőgazdasági ipari üzemeket, melyek az 1. § 1. bekezdésének alapján meghatározott személyek tulajdonában vannak, amennyiben jogilag és gazdaságilag nem önállóak, valamint az ingóságokat (a mezőgazdasági és erdőgazdálkodási gazdasághoz tartozó élő- és élettelen vagyontárgyak, mezőgazdasági tartalékok, a mezőgazdasági üzemegységből származó pénz, követelések, és értékpapírok), továbbá olyan szőlőket, kerteket, halastavakat, építési telkeket, melyek mezőgazdasági egység részét képezik, valamint olyan lakóházakat és egyéb épületeket, melyeket jellegüknél fogva mezőgazdasági célokra lehet felhasználni, vagy a belső kolonizáció során alkalmasak áttelepültek elszállásolására, és az összes haszonélvezeti jogot függetlenül attól, hogy önállóak-e, vagy részét képezik-e az elkobzott vagyontárgyaknak, vagy részeinek.

3. §

- (1) Amennyiben az elkobzás alá eső mezőgazdasági vagyon tulajdonjogilag német vagy magyar nemzetiségű személyek, vagy az 1. § 1. bekezdésben feltüntetett személyek tulajdonában van, úgy azok férje (felesége), vér szerinti, vagy örökbefogadott gyermekei, amennyiben szlovák (szláv) nemzetiségűek, rendelkeznek vagy megszerzik a csehszlovák állampolgárságot a köztársasági elnök 1945. évi 33. számú dekrétumának alapján, és nem esnek az 1. § 5. bekezdésének hatálya alá, kérelmezhetik, hogy az 50 hektárnál nem nagyobb vagyon ne kerüljön elkobzásra.
- (2) Az 1. bekezdés alapján benyújtott kérvényről Szlovák Nemzeti Tanács Belügyi Megbízotti Hivatal javaslatára a Szlovák Nemzeti Tanács Mezőgazdasági és Földreformügyi Megbízottak Hivatalának egyetértésével a Szlovák Nemzeti Tanács Elnöksége határoz, mely a kérelem elfogadása esetén egyúttal elrendeli az elkobzás alól felmentett vagyon vagy annak részének térítésmentes átvezetését a kérelmező (kérelmezők) javára.
- (3) A Szlovák Nemzeti Tanács Elnökségének határozata a térítésmentes átvezetésről az 1. és 2. bekezdés értelmében közokiratnak minősül beleértve a telekkönyvi rendtartás alapján történő tulajdoni jog bevezetését illetően is.

4. §

- (1) Amennyiben az elkobzott vagyon árendába (bérletbe) van kiadva, és az árendába (bérbe) vevő személy nem német vagy magyar nemzetiségű, vagy az 1. § 5. bekezdésének rendelkezése alá eső személy, az árendás (bérleti) viszony az 1944/45-ös gazdasági év végével ér véget; a különleges elbírálást érdemlő esetekben a Szlovák Nemzeti Tanács Mezőgazdasági és Földreformügyi Megbízotti Hivatala az ilyen árendás (bérleti) jogviszonyt meghosszabbíthatja egy gazdasági évvel. Egyéb esetekben az árendás (bérleti) jogviszony a birtok kiutalásának napjával szűnik meg.

- (2) Amennyiben az árendás (bérleti) jogviszony az 1. bekezdés alapján szűnt meg, az árendás (bérlo) jogosult élő és élettelen vagyontárgyainak, valamint mezőgazdasági terményeinek kiadására, miközben nem jogosult kártérítésre az árendás (bérleti) jogviszony korábbi megszűnéséből eredő haszon megtérítésére, kivéve az ingatlanba végzett befektetések megtérítését.
- (3) A Szlovák Nemzeti Tanács Mezőgazdasági és Földreformügyi Megbízotti Hivatal utasítására az árendás (bérlo) köteles a 2. bekezdésben feltüntetett teljes élő és élettelen vagyontárgyait (2. bekezdés), vagy annak részeit annak, akinek (akiknek) a földterületet kiutalták, mégpedig a Megbízotti Testület által irányelveiben meghatározott szokásos árakon. Ezen utasítást a Megbízotti Testület a járási nemzeti bizottsággal történő egyeztetést követően bocsátja ki.
- (4) A 2. bekezdés rendelkezései nem hatályosak, amennyiben az árendás (bérlo) olyan személy volt, akire vonatkoznak az 1. § 5. bekezdés rendelkezései.
- (5) Az 1945. március 1-jét követő fizetendő árendát (bérleti díjat) az árendás (bérlo) a Szlovák Nemzeti Tanács Mezőgazdasági és Földreformügyi Megbízotti Hivatalának (A Szlovák Földalaprak) köteles fizetni.
- (6) 1945. szeptember 1-i hatállyal az összes elkobzás alá eső erdőket illető szerződés hatályát veszíti, melyekkel az erőkitermelésből származó faanyagok, és az erdőgazdálkodásból származó egyéb termékek (2. §), valamint az erdőhöz tartozó földterületből származó hozamok az eredeti tulajdonos (1. §) által értékesítve lettek. Az elmaradt nyereségből eredő kár, valamint a befektetések megtérítésére vonatkozóan az 1–4. bekezdésben említettek érvényesek.

5. §

- (1) Az 1. § alapján elkobzott mezőgazdasági vagyontárgyak fölött lévő kezelő jogok és kötelezettségek az elkobzás napjával hatályukat veszítik. Rendkívüli esetekben a Szlovák Nemzeti Tanács Mezőgazdasági és Földreformügyi Megbízotti Hivatala az egyházaknak kártérítést nyújthat.
- (2) Az elkobzott vagyontárgyakhoz (1. §) kötődő adósságok és igények egyedi elbírálás alapján kerül rendezésre.

6. §

- (1) Mezőgazdasági vagyontárgyat a következők tulajdonába lehet átadni:
 - a) a természetben fizetett- és mezőgazdasági dolgozónak 8 hektár szántó, vagy 12 hektár mezőgazdasági földterület mértékig, de legfeljebb 5 hektár szántó,
 - b) saját meglévő földterületét kiegészítendő kiscgazdának oly módon, hogy összesen legfeljebb 8 hektár szántót, vagy 12 hektár mezőgazdasági területet birtokoljon,
 - c) nagy létszámú családdal rendelkező kiscgazdának kiegészítendő saját meglévő földterületét oly módon, hogy összesen legfeljebb 10 hektár szántót, vagy 15 hektár mezőgazdasági földterületet birtokolhasson,
 - d) munkásnak, hivatalnoknak, vagy kisvállalkozónak építési célokra legfeljebb 0,5 hektár mértékben, vagy gyümölcsös telepítéséhez legfeljebb 1 hektár nagyságban,
 - e) községeknek és járásoknak közhasznú célokra,
 - f) építési-, szabályozási-, valamint ezen kívül egyéb szövetkezeteknek, melyek az a) – c) pontokban feltüntetett jogosult igénylőkből állnak össze,
 - g) ipari- és egyéb vállalatoknak, vagy szociális- és üzemeltetési célokra létrehozott intézetek számára, amennyiben a kiutalás szükségessége a Szlovák Nemzeti Tanács Ipari- és Kereskedelmi Megbízotti Hivatala a Szlovák Nemzeti Tanács Egészségügyi Megbízotti Hivatalának, vagy a Szlovák Nemzeti Tanács Szociális Ellátási Megbízotti Hivatala által megfelelően indokolt és jóváhagyott.

- (2) Nagyobb gyümölcsösöket csakis szakképzett gyümölcskertészeknek lehet kiutalni, vagy olyan személyeknek, akik megfelelő gyakorlati tapasztalatot tudnak felmutatni gyümölcsstermesztés területén.
- (3) A legnagyobb földterületek kiutalásáról, valamint a legnagyobb kiutalással kiegészített vagyronról (1. bekezdés a) – c) pontjai) az osztatlan mezőgazdasági vagyronról szóló 1920. évi 81. számú törvény rendelkezései hatályosak.

7. §

- (1) Belföldi telepítéssel betelepített kérelmezők számára földterületet 20 hektár nagyságig lehet kiutalni.
- (2) Amennyiben a belföldi telepítés során az áttelepített az eddigi földterületét átadja földreform céljára, az új lakhelyén a hátrahagyott földterületről nagyobb földterületet is ki lehet számára utalni, de legföljebb 20 hektár nagyságot.

8. §

Szlovákok külföldről történő hazatelepítése során a Szlovák Nemzeti Tanács Mezőgazdasági és Földreformügyi Megbízotti Hivatala javaslatára 50 hektár nagyságig lehet számára földterületet kiutalni.

9. §

- (1) Azon mezőgazdasági telepek, és mezőgazdasági üzemek, valamint ilyen jellegű ipari üzemek, melyek felosztása közérdekből, vagy mezőgazdasági termelési szempontból nemkívánatos, az államnak vagy olyan szövetkezeteknek kell kiutalni, melyek jogosult személyekből tevődnek össze a közhasznú célú közös használat megvalósításának céljából (gazdasági iskolák, kutató állomások, egészségügyi szanatóriumok, gyermekotthonok, szakmai gazdaságok, lótenyésztetek, fajtaállatok tenyésztő mintagazdaságok, stb. részére.
- (2) Az oszthatatlanságról és az 1. bekezdésben feltüntetett érdekekről a Szlovák Nemzeti Tanács Megbízottak Testülete hoz döntést határozattal a Szlovák Nemzeti Tanács Mezőgazdasági és Földreformügyi Megbízotti Hivatalának javaslatára alapján.
- (3) Az elkobzott épületek, a mezőgazdasági- vagy erdőgazdaságot kiszolgáló berendezések, valamint a mezőgazdaság üzemeltetvények, stb., valamint az összes elkobzott ingatlan amennyiben az 1. és 2. bekezdés alapján bekövetkező elkobzást követően nem marad az állam tulajdonában közhasznú célból, a 13. §-nak megfelelő határozattal a következők számára lehet kiutalni:
 - a) a 6. § 1. bekezdésben feltüntetett vagyonszerzők számára, vagy
 - b) a kiutalt vagyontárgy közös művelésére földművesek által létrehozott szövetkezet számára.

10. §

A holt vagyontárgyak nagyobb gazdasági egységeit, valamint a traktorokat, cséplőgépeket, gőzeket, autókat, stb. általában az államnak, szövetkezeteknek, vagy a járási nemzeti biztosság javaslat alapján olyan egyéneknek (természetben fizetett- és mezőgazdasági dolgozóknak) kell juttatni, akik szakmai képzettséggel rendelkeznek a felsorolt vagyontárgyak kezelésében.

11. §

- (1) Az 50 hektár területet meghaladó összefüggő erdőterületeket, valamint erdőterületeket függetlenül azok méretétől, melyek szomszédosak az állami erdőkkel, vagy melyeket azokkal össze lehet kötni egy egységgé, az államhoz kerül kiutalásra.

- (2) Az 50 hektár területe meg nem haladó erdőterületeket, melyeket nem lehet összefogni egy egységgé az állami erdővel, az erdőgazdálkodási szövetkezeteknek, vagy erdőgazdálkodási társulásoknak, gazdaságilag gyengébb községeknek, rendkívüli esetekben magánszemélyeknek kerülnek kiutalásra. Ezek a szövetkezetek és közösségek állami felügyelet alá tartoznak.
- (3) Az 1. és 2. bekezdésben felsorolt szubjektumoknak az erdővel együtt a megfelelő erdőgazdálkodási feldolgozóipart is ki kell utalni (fűrésztelep, köfejtő, téglagyár, stb.), mezőgazdasági és egyéb (terméketlen) földterületet, amely az erdő mélyén fekszik, és részét képezi az erdőgazdaságnak, valamint ezen erdőgazdasággal szomszédos enklávékat, valamint a hozzá tartozó erdőgazdaságot kiszolgáló szállítási berendezéseket (utakat, keskeny nyomtávú vasutakat, stb.).

12. §

A kiutalás során előnyben részesülnek azon személyek, akik a nemzeti felszabadító harcokban tüntették ki magukat, elsősorban katonák, partizánok, és azok családtagjai, és hátramaradtjai, valamint a háborúval megkárosított földművesek. Ezeket a körülményeket megfelelő módon kell alátámasztani.

13. §

- (1) Azon helyi nemzeti bizottságnál, amelynek körzetében található az elkobzott mezőgazdasági földterület, a jogosult igénylők a 6. § 1. bekezdésének a) – d) pontjai alapján jogosultak helyi földművelő bizottságot hoznak létre, amely legfőljebb 10 tagból áll.
- (2) A helyi földművelő bizottságok küldöttei ülésükön létrehozzák a járási földművelési bizottságot a járási nemzeti bizottság mellett, amelynek legfőljebb 10 tagja lehet.
- (3) A helyi földműves bizottság kidolgozza a kiutalások tervét a kiutalás árának javaslatával együtt, és jóváhagyásra benyújtja a járási földműves bizottság számára.
- (4) A járási földműves bizottság áttanulmányozza a benyújtott kiutalások tervezetét a javasolt kiutalások árával egyetemben, és azok alapján kidolgozza az egész járásra érvényes kiutalások tervét és kiutalások árát. Amennyiben a helyi földműves bizottságok által benyújtott kiutalások tervezetei és a kiutalások ára között nincs ellentét, vagy amennyiben kötöttük egyezség jön létre, a járási kiutalások tervét véglegesnek kell tekinteni, amennyiben összhangban van ezen rendelet rendelkezéseivel.
- (5) Annak a megállapításnak a célja, hogy teljesülnek-e a 4. bekezdésben meghatározott feltételek, a járási földműves bizottságok benyújtják saját kiutalásuk tervezetét a kiutalások árával egyetemben a Szlovák Nemzeti Tanács Mezőgazdasági és Földreformügyi Megbízotti Hivatala számára, amely azt módosíthatja, amennyiben ezen rendelet rendelkezései nincsenek általa betartva.
- (6) Amennyiben a járási földműves bizottság nem hidalhatja át a helyi földműves bizottságok által benyújtott kiutalások tervezete és kiutalások árának javaslatai között feszülő ellentéteket, és nem történik egyezség, vagy a szomszédos járási földműves bizottságok közötti ellentétek esetén a járási földműves bizottság az ügyet felterjeszti a Szlovák Nemzeti Tanács Mezőgazdasági és Földreformügyi Megbízotti Hivatala elé.
- (7) Az illetékes nemzeti bizottság köteles a vagyoneklobzásról és annak jogerős kiutalásáról értesíteni az illetékes adóhivatalt és a kataszteri földmérő hivatalt.

14. §

A Szlovák Nemzeti Tanács Mezőgazdasági és Földreformügyi Megbízotti Hivatala a járási földműves bizottságokhoz kiküldi saját szerveit, amelyek segítséget nyújtanak a kiutalások technikai megvalósítása során, akikkel a helyi járási földműves bizottságoknak együtt kell működniük.

15. §

16. A kiutalási ár javaslatát (13. § 3. bekezdés) a hozam, elhelyezkedés, távolság, és a talaj megműveltségének állapota (trágyázás, vetés, ültetés), valamint a kiutalás haszonélvezőjének vagyoni és családi állapota alapján kell összeállítani, mégpedig a következőképpen:

- a) a javasolt földterület legalább egy évi átlagos termény mennyiségében,
 - b) a javasolt földterület legfőbb két évi átlagos termény mennyiségében,
 - c) ahol az épületek értéke nem kerülne megfelelően ellentételezésre az a) és b) pontokban meghatározott árban, a kiutalási ár megállapításakor figyelembe kell venni az épületek jelentőségét és értékét.
- (1) Az erdőterületért megállapított kiutalási árat a helyi illetékes földműves bizottság javasolja a Szlovák Nemzeti Tanács Mezőgazdasági és Földreformügyi Hivatalának szakértőinek meghallgatását követően.

17. §

A kiutalt élő és hol leltári vagyonért, mezőgazdasági készletekért, és egyéb berendezésekért, stb. megállapított kiutalási árat azok szokásos árán kell megállapítani.

18. §

- (1) A 15. és 16. § alapján megállapított kiutalási árakban benne foglaltatik az összes, az elkobzással (1. §), azok kiutalásával (6–11. §), és az elkobzott vagyontárgyak telekkönyvi átvezetésével összefüggő kiadás és illeték.
- (2) A kiutalás telekkönyvi átvezetéséről a Szlovák Nemzeti Tanács Mezőgazdasági és Földreformügyi Megbízotti Hivatala gondoskodik saját költségére.
- (3) A vagyontárgyak ezen rendelete alapján történő átvezetése mentes a költségektől és illetékektől.

19. §

- (1) Szlovák Nemzeti Tanács Mezőgazdasági és Földreformügyi Megbízotti Hivatala mellett kialakításra kerül a Szlovák Földalap (a további szövegben csak „Alap”).
- (2) Az alapba ezen rendelet alapján megvalósuló földreform bevételei folynak be. Az alap pénzeszközeit az elkobzott vagyontárgyakhoz kötődő adósságok, kötelezettségek kiegyenlítésére kerülnek felhasználásra, amennyiben azok elismerésre és átvételre kerülnek, valamint további kiadások fedezésére, melyek ezen rendelet alapján végrehajtott földreform alapján merülnek fel. Az Alapot a Szlovák Nemzeti Tanács Mezőgazdasági és Földreformügyi Megbízotti Hivatala vezeti.
- (3) Azon feltételek mellett, melyeket a Szlovák Nemzeti Tanács Mezőgazdasági és Földreformügyi Megbízotti Hivatala a Szlovák Nemzeti Tanács Pénzügyi Megbízotti Hivatalával egyetértésével határoz meg, az Alapból hiteleket lehet nyújtani a Földreform Vagyonkezelői Alap (20. §).
- (4) Az Alap végső számláját minden évben a Szlovák Nemzeti Tanács Mezőgazdasági és Földreformügyi Megbízotti Hivatala állítja össze, és azt a Legfelsőbb Számvevőszéknek nyújtja be.

20. §

- (1) A meghatározott kiutalási árat (15. és 16. §) az Alapnak a következő módon kell megtéríteni:
 - a) egy összegben, legkésőbb a kiutalás birtokba vételétől számított 8 hónapon belül készpénzben vagy természetben,

b) pénzben vagy természetben történő részletfizetéssel a következők alapján:

1. a földterület kiutalási árának (15. §) 10 %-t és a hozzá tartozó eszközök árának (16. §) a kiutalt földterület birtokbavételekor kell megfizetni. A helyi földműves bizottság javaslatára, melyet már a kiutalási tervben (13. §) is be kell nyújtani, a Szlovák Nemzeti Tanács Mezőgazdasági és Földreformügyi Megbízotti Hivatala engedélyezheti az első fizetési részlet megfizetésének legfeljebb 3 évvel való elhalasztását;
 2. a kiutalás ár fennmaradó részét a törlesztési tervvel összhangban kell megtéríteni, melyet a Szlovák Nemzeti Tanács Mezőgazdasági és Földreformügyi Megbízotti Hivatala dolgoz ki, de a kiutalt vagyontárgy birtokbavételétől számított legkésőbb 15 éven belül.
- (2) A kamatok nagysága a törlesztési tervben kerül meghatározásra (1. bekezdés b) pont 2. cikkely). Rendkívüli és szociálisan megalapozott esetekben a Szlovák Nemzeti Tanács Mezőgazdasági és Földreformügyi Megbízotti Hivatala a földműves bizottságok javaslatára a kiutalt vagyon árának kamatmentes törlesztést engedélyezhet. Amennyiben a kiutalt természetben fizetett, vagy mezőgazdasági munkás, a kiutalási árak törlesztő részletei minden esetben kamatmentesek.

21. §

- (1) A Szlovák Nemzeti Tanács Mezőgazdasági és Földreformügyi Megbízotti Hivatala mellett megalakításra kerül a „Földreform Vagyonkezelő Alap” (a további szövegben: „Vagyonkezelő”), amely feladata:
- a) az 1. § alapján elkobzott vagyon kezelése a kiutalt számára történő átadásáig,
 - b) segítséget nyújtani a kiutaltaknak a gazdálkodás során, elsősorban a belső telepítés során,
 - c) felügyeletet gyakorolni a kiutaltak gazdálkodása felett.
- (2) A Kezelő önálló jogi személy. Alapszabályát a Szlovák Nemzeti Tanács Megbízotti Hivatala adja ki a Szlovák Nemzeti Tanács Mezőgazdasági és Földreformügyi Megbízotti Hivatalának javaslata alapján, melyben rendezésre kerülnek a Kezelő szerveinek jogköre, valamint a felügyelethez nyújtott segítség tartalma és mértéke (1. bekezdés b) és c) pontok.
- (3) A kezelő Zárójelentését a Szlovák Nemzeti Tanács mezőgazdasági és földreformügyi megbízottja hagyja jóvá a Szlovák Nemzeti Tanács Pénzügyi Megbízotti Hivatalának és Legfelsőbb Számvevőszékkel történő megegyezést követően.
- (4) A vagyon elkobzásának napjától kezdve annak kiutalt számára tulajdonba történő átadásáig a Vagyonkezelő köteles fizetni minden adót, illetéket és költséget a járulékos költséggel együtt, mely a kezelt vagyontárgyra előírásra került, melyet aztán megterhel a belőle szerzett hozamra.
- (5) A Vagyonkezelő felelesége az Alapot illeti.

22. §

- (1) A magyar nemzetiségű (1. § 1. bekezdés c) pontja), valamint német nemzetiségű személyek tulajdonában maradó 50 hektár földterület meghatározásakor, az 1. § 3. bekezdésének értelmében, valamint a 3. § 1. bekezdés szerint oly módon kell eljárni, hogy célszerű gazdasági egységek jöjjenek létre.
- (2) Az 1. bekezdésben meghatározott elvet az elkobzásnál és az élő és hol leltári vagyontárgyak és tartalékok elkobzása során is, valamint a lakóépületek és berendezések elkobzásakor is be kell tartani, melyekre az 1. bekezdés rendelkezése vonatkozik.
- (3) Az 50 hektár méretű földterület 1. és 2. bekezdés szerinti meghagyásakor a mezőgazdasági ipari létesítmények (cukorgyárak, szeszüzemek, szárítók, fűrésztelepek, kőfejtők, téglagyárak, stb.) egészükben kerülnek elkobzásra.

23. §

Ezen rendelet alapján elkobzott vagyont elidegeníteni, árendába adni (bérbe adni) és megterhelni csakis a Szlovák Nemzeti Tanács Mezőgazdasági és Földreformügyi Hivatalának előzetes engedélyével lehet.

24. §

- (1) A földhözjuttatott köteles a számára kiutalt vagyonon a jó gazda gondosságával gazdálkodni.
- (2) Amennyiben a földhözjuttatott nem gazdálkodik a jó gazda gondosságával, a Szlovák Nemzeti Tanács Mezőgazdasági és Földreformügyi Megbízotti Hivatala a birtokbavételtől számított 10 éven keresztül a Szlovák Földművesek Egységes Szövetségének és a járási nemzeti bizottság meghallgatását követően a számára kiutalt vagyont elveheti, és más, ezen rendelete alapján megfelelő személynek utalhatja ki, akiről alaposan feltételezhető, hogy azon a jó gazda gondosságával fog gazdálkodni.

25. §

- (1) A szláv nemzetiségű állandó alkalmazottokról, amennyiben nem árulók és nem a szlovák nemzet árulói (1. § 5. bekezdés), akik ezen rendelet végrehajtásának következtében elveszítik addigi munkahelyüket, a következő módon kell segítségükről gondoskodni kell:
 1. földhöz való juttatással,
 2. pénzbeli kártalanítással,
 3. állami szolgálatba való felvétellel.
- (2) Az alkalmazottat (1. bekezdés) akkor lehet állami szolgálatba felvenni, ha teljesíti az előírt feltételeket tekintet nélkül korára.
- (3) Az állandó alkalmazottak kártalanításáról szóló pontos előírásokat (1. bekezdés) a Szlovák Nemzeti Tanács Megbízotti Hivatala határozza meg.

26. §

Ezen rendelet rendelkezései azon mezőgazdasági vagyontárgyakra vonatkoznak (2. §), amely az állam javára a SZNT 1945. évi 33. számú rendeletében (1945. évi 55. számú végrehajtási rendelete 74. §) feltüntetett bűncselekmények miatt lett elkobozva.

27. §

- (1) Érvényét veszti a Szlovák Nemzeti Tanács Elnökségének 1945. évi 4. számú törvényerejű rendelete.
- (2) A Szlovák Nemzeti Tanács Elnökségének 1945. évi 4. számú törvényerejű rendelete értelmében végrehajtott jogi ügyletek, határozatok érvényben maradnak; a jogerősen be nem fejezett esetekben ezen rendelet kihirdetésének napjától ezen rendelet értelmében kell eljárni.
- (3) A SZNT 1945. évi 52. számú rendelet 4. § 2. bekezdésében feltüntetett ingatlanokhoz fűződő jogokat a Vagyonkezelő gyakorolja.

28. §

Ezen törvényerejű rendelet 1945. március 1-jétől érvényes; a Szlovák Nemzeti Tanács Mezőgazdasági és Földreformügyi Megbízotti Hivatala hajtja végre az együttműködő megbízottakkal egyetemben.

Šmidke s. k.

Dr. Lettrich s. k.

32.
A SZLOVÁK NEMZETI TANÁCS 1945. ÉVI 105. SZÁMÚ
RENDELETE A MUNKATÁBOROK LÉTREHOZÁSÁRÓL
Pozsony, 1945. augusztus 23.*

A Szlovák Nemzeti Tanács az alábbi törvényerejű rendeletet hozta:

1. §

A Szlovák Nemzeti Tanács Belügyi Megbízotti Hivatalát felhatalmazzuk arra, hogy szükség szerint munkatáborokat hozzon létre.

2. §

A munkatáborokba (1. §) a 10. § értelmében a Szlovák Nemzeti Tanács Belügyi Megbízotti Hivatala azokat a személyeket osztja be:

- a) akiket az SZNT 1945. évi 33. számú törvényerejű rendelete értelmében ítélték el, s akiknek szabadságvesztési büntetésük teljes időtartamát vagy egy részét külön munkaszolgálati alakulatokban kell letölteniük, valamint az SZNT által egyes kihágások szigorúbb büntetéséről kiadott 1945. évi 106. számú törvényerejű rendelet rendelkezései értelmében elítélt személyeket,
- b) akik tevékenységükkel veszélyeztetik az állam népi demokratikus szellemben való építését, a közbiztonságot, a köznyugalmat és a közrendet s a közellátást azzal, hogy akár jogosult ipari vállalkozókként vagy erre vonatkozó engedély nélkül a napi fogyasztási cikkekért vagy szolgáltatásokért a hivatalosan meghatározottnál vagy megengedettnél magasabb, árat vagy fizetséget esetleg nemzetgazdaságilag indokolatlan árat vagy fizetséget követelnek, vagy pedig szándékosan akadályozzák a gazdasági létesítmények újjáépítését, továbbá az olyan személyeket, akik az állammal szemben ellenséges módon gondolkodnak, vagy más személyeket ösztönöznek ilyen gondolkodásra,
- c) akik állandóan kerülnek a munkát,
- d) akik indokolatlanul nem léptek munkába vagy hivatalba (foglalkozásba), vagy a bevezetett általános munkakötelezettség keretében számukra kijelölt munkakörbe, vagy pedig ezt a munkát vagy hivatalt (foglalkozást) ok nélkül elhagyták.

5. §

- (1) A munkatáborokba beosztott személyek kötelesek közhasznú munkákat végezni.
- (2) A Szlovák Nemzeti Tanács Belügyi Megbízotti Hivatala kérvény alapján fizetség ellenében a munkatáborokba beosztottakat az 1. bekezdésben feltüntetett munkákat folytató vállalkozóhoz (vállalatokhoz) is beoszthatja.

* A magyar fordításhoz használt eredeti szlovák szöveg forrása: Sbierka nariadení Slovenskej národnej rady 1945. 26. 163–165. A szlovákiai német és magyar nemzetiségű lakosság internáló táborokba gyűjtéséről a Szlovák Nemzeti Tanács már 1945. árpilis 30-án tárgyalt. Májusban kezdte el működését a ligetfalui internáló tábor, amelynek egyik része a város német, a másik a város magyar internáltjai részére volt fenntartva. Szlovákiában a pozsonyi, kassai, homonnai táborok mellett a Szeredben és Novákyban működők tartoztak a nagyobbak közé. A szlovákiai németek egy részét kitelepítésük vagy a Szovjetunióba való elhurcolásuk előtt gyűjtötték internáló táborokba. ŠUTAJ–MOSNÝ–OLEJNÍK:2002, 66–67, VADKERTY:2005. JUŠĚÁK:2001.

9. §

A Szlovákiai Munkaszolgálat vagyónát (az 1942. évi 36. számú törvény), valamint a zsidók és a cigányok számára létesített munkatáborok vagyónát – amennyiben nem magánszemélyeké volt – át kell adni a Szlovák Nemzeti Tanács Belügyi Megbízotti Hivatalának az ezen törvényerejű rendelet értelmében létesítendő munkatáborok létesítése céljából.

10. §

A munkatáborokba való beosztásról, e táborok megszervezéséről és igazgatásáról, valamint munka- és fegyelmi rendjéről, az oda beosztottak átneveléséről s az őket a 6. 6. § értelmében megillető ellátásról szóló jogszabályokat a Megbízottak Testülete adja ki.

11. §

A nemzeti bizottságok és a járási nemzeti bizottságok (a biztosok és a közigazgatási bizottságok) kötelesek közreműködni e törvényerejű rendelet végrehajtásában.

12. §

Ez a törvényerejű rendelet 1945. május 1-től kétéves időtartamra érvényes, végrehajtásával a Szlovák Nemzeti Tanács belügyi megbízottját bízták meg a többi érintett megbízott közreműködésével.

Šmidke, s. k.
Dr. Lettrich, s. k.

33.

A SZLOVÁK NEMZETI TANÁCS A NÉMETEK, MAGYAROK, VALAMINT A SZLOVÁK NEMZET ÁRULÓI ÉS ELLENSÉGEI MEZŐGAZDASÁGI VAGYONÁNAK ELKOBZÁSÁRÓL ÉS HALADÉKTALAN ELOSZTÁSÁRÓL SZÓLÓ RENDELETET MÓDOSÍTÓ 1946. ÉVI 64. SZÁMÚ RENDELETE

Pozsony, 1946. május 14.*

A Szlovák Nemzeti Tanács a következő törvényerejű rendeletet hozta:

1. Cikkely

A SZNT 1945 évi 104. számú rendeletének 1. §-a hatályát veszíti, és helyét az alábbi rendelkezések foglalják el:

- (1) Azonnali hatállyal és térítés nélkül elkobozzák a földreform céljára a Szlovákia területén lévő mezőgazdasági vagyont, amelyek tulajdonosai:
 - a) német nemzetiségű személyek állampolgárságra való tekintet nélkül,
 - b) magyar nemzetiségű személyek állampolgárságra való tekintet nélkül,
 - c) a szlovák és cseh nemzet, valamint a Csehszlovák Köztársaság bármilyen nemzetiségű és állampolgárságú árulói és ellenségei,
 - d) részvény- és más társaságok, s további olyan jogi személyek, amelyeknél 1945. március 1-jén a meghatározó tőke- vagy vagyonrész bármilyen állampolgárságú német vagy magyar nemzetiségű személyek tulajdonában vagy birtokában volt, amennyiben ezek a személyek nem igazolták, hogy aktívan részt vettek az antifasiszta harcban, vagy pedig a 6. bekezdés által érintett személyek,
 - e) részvény- és más társaságok s további olyan jogi személyek, amelyek vezetősége céltudatosan és aktívan az ellenséges hadviselést vagy pedig a fasiszta célokat szolgálta. Kivételeket e rendelkezés alól a Megbízottak Testülete engedélyez.
- (2) Ugyancsak elkobzás alá esnek azok a mezőgazdasági vagyonrészek (2. §), amelyek tulajdonosai az 1. bekezdésben feltüntetett személyek.
- (3) Ugyanígy elkobzásra kerülnek az 1. bekezdésben feltüntetett személyek egyenesági családtagjainak vagy férjüknek (feleségüknek) mezőgazdasági tulajdonrészei, ha ezekre a személyekre ezeket a vagyonrészeket 1938. szeptember 29. után ruházták át.
- (4) Nem kobozzák el az 1. bekezdés értelmében az olyan német vagy magyar nemzetiségű személyek mezőgazdasági vagyonát, akik aktívan részt vettek az antifasiszta harcban, amennyiben mezőgazdasági vagyonuk egyáltalán nem haladja meg az 50 hektárt.
- (5) A német vagy magyar nemzetiséghez való tartozás meghatározásához elsősorban a családban használt nyelv a mérvadó, vagy a magyar vagy német politikai párttagság 1938. szeptember 29-ét követően, vagy az 1929 után végrehajtott népszámlálás során vallott nemzeti hovatartozás.

A magyar fordításhoz használt eredeti szlovák szöveg forrása: Sberka nariadení Slovenskej národnej rady 1946. 12. 85-87. A rendelet a német és magyar földtulajdon elkobzásával foglalkozó 1944. és 1945. évi rendeleteket, valamint az 1945. évi 12. számú köztársasági elnöki dekrétum német és magyar földtulajdonra vonatkozó rendelkezéseit egységesítette. Az 1. paragrafus magyar nemzetiségűekre vonatkozó generális rendelkezése nyilvánvaló ellentétben állt a csehszlovák-magyar lakosságcsere szlovákiai magyar földtulajdonra vonatkozó szabályozásával. Vö. a kötet 3. sz. dokumentumával. VADKERTY:2002, 153-176; JANICS:1979:134-137; ŠUTAJ-MOSNÝ-OLEJNÍK:2002, 61-62.

- (6) A szlovák és cseh nemzet, valamint a Csehszlovák Köztársaság árulóinak olyan személyeket kell nyilvánítani, akik államilag megbízhatatlannak minősülnek a Szlovák Nemzeti Tanács 1945. évi 50. számú rendeletének 4. §-a alapján.
- (7) Arról, mely személyeket kell német vagy magyar nemzetiségű személyeknek minősíteni (5. bekezdés), vagy a szlovák és a cseh nemzet, valamint a Csehszlovák Köztársaság ellenségeinek (6. bekezdés), valamint arról, mely részvény- és más társaságokra, valamint további jogi személyekre vonatkoznak az 1. bekezdés d) vagy e) pontjának rendelkezései, továbbá arról, engedélyezhetők-e kivételek a 3. vagy 4. bekezdés alapján, legkésőbb az 1946 év végéig az elkobzási bizottság (a továbbiakban csak „Bizottság”) dönt.
- (8) A Bizottság állandó tagjai: az elnök, akit a Megbízottak Testülete a mezőgazdasággal és földreformmal foglalkozó megbízott javaslatára nevez ki, a Mezőgazdasággal és Földreformmal Megbízotti Testület két képviselője, és a Belügyi Megbízotti Hivatal két képviselője. A Bizottság további tagjai a járásokban: az illetékes járási nemzeti bizottság (közigazgatási bizottság) tanácsának összes tagjai, valamint a Szlovák Földművesek Szövetségének, a Szlovák Partizánok Szövetségének, a Szlovák Nemzeti Felkelés Katonai Szövetségének, az Antifasiszta Foglyok Szövetségének, és a Külföldi Katonák Szövetségének egy-egy képviselője. Az előző mondatban említett szervezetek képviselőit az illetékes járási testület delegálja, amennyiben ilyen nem létezik, az illetékes központ. A Bizottság annak a járási nemzeti bizottság székhelyén határoz, melynek illetékességhez az elkobzásra kijelölt vagyontárgy található. Az elnök a Bizottságot szükség esetén hívja össze. A Bizottság tagjainak több mint felének jelenléte esetén határozatképes. Az elnök nem szavaz, kivéve szavazatazonosság esetén. Amennyiben ugyanazon személyről a Bizottság különböző járásokban külön-külön határoz, az elkobzásról végső hatállyal a Megbízottak Testülete hoz döntést.
- (9) A Bizottságot az ezen törvényerejű rendeletben megjelölt hatáskörének ellátásában az összes állami közigazgatási szerv és népbíróságok kötelesek segíteni.
- (10) A Bizottság (7. bekezdés) vagy a Megbízottak Testülete (a 8. bekezdés utolsó mondata) határozatával az ilyen személy az 1. a 2., vagy a 3. bekezdés értelmében e törvényerejű rendelet hatályba lépésének napjával vagyontát elkobzottaknak kell tekinteni. Ezen határozattal szemben nem lehet panasszal élni a Legfelsőbb Közigazgatási bíróságnál.
- (11) A Megbízottak Testülete törvényerejű rendeletben határozza meg, hogy az 1. § 1. bekezdésének b) pontja által érintett személyek mezőgazdasági vagyontát részben kivonják az elkobzás alól, legfeljebb azonban 50 hektárig terjedően.

II. Cikkely

A SZNT 1945. évi 104. számú törvényerejű rendeletének 3. § hatályát veszíti, és helyét az alábbi rendelkezések foglalják el:

- (1) Ha az elkobzás alá eső mezőgazdasági vagyon a tulajdonjog alapján német vagy magyar nemzetiségű személyé, vagy pedig az 1. § 6. bekezdésében feltüntetett személyé, akkor annak férje (felesége) vagy gyermekei – saját és örökbefogadott gyermekek egyaránt – amennyiben szlovák (szláv) nemzetiségűek, csehszlovák állampolgárságúak vagy ilyen állampolgárságot szereznek a köztársasági elnök 1945. évi 33. számú alkotmányrendelete értelmében, vagy pedig az 1. § 3. bekezdésében feltüntetett személyek, ha nem vonatkozik rájuk az 1. § 6. bekezdése, kérvényezhetik, hogy ezt vagy saját vagyonukat (az 1. § 3. bekezdése) legföljebb 50 hektárig terjedően ne kobozzák el. Ha a kérvényezőnek elkobzás alá nem eső mezőgazdasági vagyona van, akkor ennek területét bele kell számítani az előző mondatban említett 50 hektárba.
- (2) Az 1. bekezdés értelmében benyújtott kérvényről a bizottság dönt, e döntés ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül a Mezőgazdasággal és Földreformmal Foglalkozó

Megbízotti Hivatal útján a Megbízottak Testületéhez lehet fellebbezéssel élni, s az végső hatállyal hoz döntést. E döntés ellen nem nyújtható be panasz a Legfelsőbb Közigazgatási Bírósághoz. Ha a Bizottság vagy a Megbízottak Testülete eleget tesz a kérvénynek, akkor a Bizottság elrendeli az elkobzás alól mentesített vagyon ingyenes átruházását a kérvényező(k)re.

- (3) A Bizottság 2. bekezdés alapján térítésmentes átruházásáról meghozott határozata közokiratnak minősül a tulajdonjog telekkönyvbe történő bejegyzésének céljából is a telekkönyvi rendtartás értelmében.

III. Cikkely

A 104/1945 számú rendelet 4. § 1. és 4. bekezdésében, valamint 24. § 1. bekezdésében az „1. § 5. bekezdése” az „1. § 6. bekezdése” idézettel kerül helyettesítésre.

IV. Cikkely

Az SZNT 1945 évi 104. számú törvényerejű rendelete 6. §-ának rendelkezései hatályukat veszítik, és helyükre az alábbi rendelkezések kerülnek:

- (1) Mezőgazdasági vagyont tulajdonba lehet kiadni:
- a) béresnek és mezőgazdasági munkásnak, mégpedig legföljebb 8 hektár szántóföld, vagy pedig 12 hektár mezőgazdasági földterület, de legkevesebb 5 hektár szántóföld,
 - b) kisparasztnak saját vagyonának kiegészítésére akkora terjedésben, hogy birtokában legföljebb 8 hektár szántóföld, vagy 12 hektár mezőgazdasági földterület legyen,
 - c) népes családú kisparasztnak saját földvagonának kiegészítésére olyan kiterjedésben, hogy birtokában legföljebb 10 hektár szántóföld, vagy 15 hektár mezőgazdasági földterület legyen,
 - d) munkásnak, hivatalnoknak és kisiparosnak építkezési célokra legfeljebb 0,5 hektár kiterjedésben, vagy gyümölcsös telepítésére legfeljebb 1 hektár kiterjedésben,
 - e) alacsonyabb fokú mezőgazdasági iskolák végzettjeinek legfeljebb 10 hektár szántóföld vagy 15 hektár mezőgazdasági föld, ha maguk akarnak gazdálkodni,
 - f) községeknek és járásoknak közcélokra,
 - g) építkezési szabályozó és másfajta szövetkezeteknek, amelyeket az a) – c) pontok értelmében jogosult kérvényezők alakítanak,
 - h) ipari és másfajta vállalatoknak, intézeteknek üzemeltetési és szociális célokra, ha a kiutalás szükségessége megfelelően van megindokolva, és ha az Iparügyi és Kereskedelmi, illetve az Egészségügyi és Népjóléti Megbízotti Hivatal ezt igazolja.
- (2) Nagyobb gyümölcsösöket és szőlőket elsősorban képesített kertészeknek és szőlészeknek s olyan személyeknek lehet kiutalni, akik igazolni tudják szakismereteiket és tapasztalataikat a gyümölcs- és szőlőtermesztésben, amennyiben megfelelnek a kiutalási feltételeknek (1. bekezdés). A kiutalt kert és szőlő területe legfeljebb 2 hektár lehet, vagy pedig legfeljebb 2 hektárra növelheti a kiutalásban részesülő személy eddigi ilyen tulajdonát.
- (3) A föld legnagyobb kiterjedésű kiutalására és a kiutalással kiegészített legnagyobb földtulajdonra (az 1. bekezdés a) – c) pontja és a 7. §) az osztatlan paraszti kisbirtokról szóló 1920. évi 81. számú törvény rendelkezései érvényesek.

V. Cikkely

Az SZNT 1945. évi 104 számú törvényerejű rendelet 9. § 2. bekezdése további, következő mondattal egészül ki: „benyújtva az illetékes helyi és járási nemzeti bizottság véleményének meghallgatását követően”.

VI. Cikkely

Az SZNT 1945. évi 104 számú törvényerejű rendelet 11. § 1. és 2. bekezdésében a feltüntetett 50 hektár 100 –ra növekszik.

VII. Cikkely

Az SZNT 1945. évi 104 számú törvényerejű rendelet 19. §-ba új 3. bekezdést kell szúrni a következő szöveggel:

„(3) A 12. §-ban feltüntetett személyeknek, amennyiben rokkantak, özvegyek, vagy érvék, a vagyont térítésmentesen utalják ki.”

VIII. Cikkely

Az SZNT 1945. évi 104 számú törvényerejű rendelet 21. § 1. bekezdése a következő módon módosul:
„(1) Az 50 ha földterület meghatározásakor, amely az 1. § 4. bekezdésében meghatározott személyek tulajdonában, valamint a 3. § 1. bekezdésének tulajdonában marad oly módon kell eljárni, hogy célszerű gazdasági egység létrejöttének feltételei jöhessen létre.

IX. Cikkely

Az SZNT 1945. évi 104 számú törvényerejű rendelet 22. §-nak rendelkezése kiegészül ezzel a szöveggel. „Eladni vagy bérbe (haszonbérbe) adni csak olyan személynek lehet, aki megfelel a kiutalási feltételeknek (a 6. § 1. bekezdése).”

X. Cikkely

Ezt a törvényerejű rendeletet a mezőgazdasággal és földreformmal foglalkozó megbízott a többi érintett megbízottal együtt hajtja végre.

Dr. Lettrich s. k.